

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2020

Radomil Šibrava

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra rekreologie a cestovního ruchu

**Genius loci turismu zvoleného regionu Evropy a
světa s důrazem na autenticitu**
-
Kutná Hora – památka UNESCO v ČR

Autor: Radomil Šibrava

Studijní obor: Management cestovního ruchu – kombinovaná forma

Vedoucí práce: doc. PaedDr. Jiří Štyrský, CSc.

Prohlášení

Tímto potvrzuji, že jsem předloženou bakalářskou práci s názvem „*Genius loci turismu zvoleného regionu Evropy a světa s důrazem na autenticitu – Kutná Hora – památka UNESCO v ČR*“ vypracoval samostatně a na základě uvedené literatury.

V Kutné Hoře dne 10. 4. 2020

Radomil Šibrava

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucímu práce, panu doc. PaedDr. Jiřímu Štyrskému CSc. za jeho ochotu, přístup, užitečné rady, motivování a jeho vcítění se do řešené problematiky. Zároveň děkuji všem účastníkům řízených rozhovorů za jejich čas a odpovědi.

Anotace

Název: Genius loci turismu zvoleného regionu Evropy a světa s důrazem na autenticitu – Kutná Hora – památka UNESCO v ČR

Tato bakalářská práce se zabývá zhodnocením atmosféry a genia loci ve městě Kutná Hora v České republice. V teoretické části práce je pozornost věnována pojmům jako genius loci a také organizace UNESCO, především v oblasti světového dědictví. Praktická část obsahuje základní informace o lokalitě Kutná Hora, historii města a předpokladech pro cestovní ruch v destinaci. Práce se pak detailně zaměří na vliv organizace UNESCO na Kutnou Horu. Pomocí názorného příkladu se autor snaží vystihnout atmosféru středověké Kutné Hory a její autenticity, pro kterou byla zapsána na Seznam světového dědictví UNESCO. Součástí práce je také hodnocení současného stavu cestovního ruchu v Kutné Hory místními pracovníky v oblasti turismu. Hlavním zdrojem informací bylo pozorování oblasti a strukturované řízené rozhovory.

Klíčová slova:

Kutná Hora, UNESCO, autenticita, genius loci, cestovní ruch

Abstract

Title: Genius loci of tourism in chosen region in Europe and the world with emphasis on authenticity – Kutná Hora – Czech UNESCO monument

This bachelor thesis deals with assessment of atmosphere and genius loci in the city of Kutná Hora in the Czech Republic. In theoretical section the terms like genius loci and organisation UNESCO (especially area of World heritage) will be described. Practical section contains main information about the location Kutná Hora, the history of the city and prerequisites of tourism in this destination. The thesis focuses in detail on influence of UNESCO organisation on the city of Kutná Hora. By a specific example the author tries to depict the atmosphere of medieval Kutná Hora and its authenticity, for which the city was inscribed in UNESCO World Heritage list. Evaluation of Kutná Hora's current situation in tourism by local workers in area of tourism is also part of this thesis. Main source of information was observation in area and also structured interviews.

Key words:

Kutná Hora, UNESCO, authenticity, genius loci, tourism

*„Kdo chceš malé divy vidět,
hled' na Hory Kutné přijet.“*

(Staré paměti kutnohorské, 1675)

OBSAH

1 ÚVOD	10
2 CÍL BAKALÁŘSKÉ PRÁCE.....	12
2.1 Výzkumné otázky.....	12
2.2 Metodický postup	12
2.3 Důvod výběru práce	13
3 LITERÁRNÍ REŠERŠE.....	14
4 TEORETICKÁ ČÁST	16
4.1 Genius loci	16
4.2 UNESCO.....	17
4.2.1. Průběh zápisu na Seznam světového dědictví.....	20
4.2.2 Vyškrtnutí památky ze Seznamu světového dědictví	21
4.2.3 Klady a zápory zápisu na Seznam světového dědictví.....	21
5 PRAKTICKÁ ČÁST.....	25
5.1 Charakteristika města Kutná Hora.....	25
5.1.1 Územní vymezení.....	25
5.1.2 Historie města	26
5.2 Předpoklady cestovního ruchu v Kutné Hoře	29
5.2.1 Přírodní předpoklady.....	29
5.2.2 Kulturně-historické předpoklady.....	29
5.2.3 Kulturní akce v Kutné Hoře.....	35
5.2.4 Realizační předpoklady	37
5.2.5 Sport a volný čas	38
5.3 Zápis Kutné Hory na Seznam UNESCO	39
5.4 Případová studie – procházka Kutnou Horou	45
5.4.1 Úvod do případové studie	45
5.4.2 Od hlavní dominanty města	45

5.4.3 Po „mostě“ okolo Jezuitské koleje	47
5.4.4 Malebnými uličkami okolo Hrádku	48
5.4.5 Dechberoucí městské panorama	49
5.4.6 K bráně Vlašského dvora.....	50
5.5 Řízené rozhovory.....	52
5.5.1 Úvod do řízených rozhovorů	52
5.5.2 Řízené rozhovory – výstupy	53
5.5.3 Shrnutí výpovědí.....	63
6 ZÁVĚR.....	65
7 ZDROJE	67
7.1 Seznam knižních zdrojů:	67
7.2 Seznam elektronických zdrojů:	69
7.3. Výstavy a přednášky	71
8 PŘÍLOHY.....	72
8.1 Řízené rozhovory.....	72
8.2 Seznam obrázků.....	73

1 ÚVOD

Lidská kultura se vyvíjí souběžně s historií člověka. Ten totiž svým myšlením, zvyky a kulturou ovlivňuje prostředí okolo sebe. Díky tomu tak nejen příroda, ale právě i lidé samotní dali vzniknout různým pamětihodnostem, výstižně ukazující vývoj lidské mentality v průběhu dějin a času. Některé tyto zmiňované pamětihodnosti zničila příroda, některé zničil člověk sám, některé zničil čas. I přes to vše jich obrovské množství přežilo a dnes je lidé z celého světa mohou poznávat, slyšet o nich, nebo je dokonce na vlastní oči spatřit. Stávají se z nich totiž turistické cíle, jelikož člověka z nějakého důvodu přitahují a lákají poznat.

Těm nejvzácnějším a neoriginálnějším světovým pamětihodnostem se pak může dostat nejvyšší pocty, kterou pro ně samo lidstvo vymyslelo, a sice zařazení mezi tzv. kulturní nebo přírodní dědictví organizací UNESCO.

„Zapsání památky na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví čili mezi památky UNESCO, je aktem, kterým celé světové společenství prohlašuje: Toto je na celém světě výjimečné a jedinečné, je to našim společným dědictvím a my se to zavazujeme chránit v zájmu nás všech“.

Zdroj: České dědictví UNESCO (2002)

Památky, obzvláště pak ty na Seznamu UNESCO, představují v dané oblasti ohromné předpoklady pro cestovní ruch. Tvoří zároveň i velkou vizitku pro celý svět a tím pádem mohou přitahovat potenciální tuzemské i zahraniční návštěvníky, kteří chtějí poznat onu památku, jeho genia loci, stejně tak jako sílu a genialitu lidského ducha. Díky fascinujícím a dechberoucím výtvorům, které člověk během historie vytvořil a které vydržely až do dnešní doby se tak všechny následující generace mohou stát návštěvníky těchto ukázek lidské píle a talentu. Nacházejí se po celém světě a jsou vyhlášeny za celosvětově zcela výjimečné a naprosto ojedinělé.

Jedním takovým místem světového významu, nacházejícím se přímo v České republice je město, ležící jednu hodinu cesty od hlavního města Prahy. Město, které ale právě Praze v dobách středověku nejvíce konkurovalo a v mnohém dokonce i převyšovalo. Město, které ohrožovalo i samotný post Prahy jako hlavního města českých zemí.

Tato bakalářská práce se zabývá městem Kutná Hora, jedním z 14 míst České republiky zapsaných na Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Toto malé středočeské město se zapsalo do historie díky svým dávným zásobám stříbra, což způsobilo, že se Kutná Hora stala dějištěm mnoha událostí a místem bohaté historie, což reprezentuje mnoho dodnes dochovaných památek. V práci bude zkoumán genius loci Kutné Hory, dále bude posuzováno, jaký vliv měl pro Kutnou Horu zápis mezi světové kulturní dědictví. V neposlední řadě bude zhodnocen dnešní cestovní ruch v této destinaci.

Celá práce je rozdělena na několik částí. V teoretické části budou vymezeny a definovány základní pojmy z oblasti cestovního ruchu, které jsou klíčové pro tvorbu a správné porozumění této práce. V rámci této části bude čtenář seznámen mimo především s mezinárodní organizací UNESCO, jejím cílem, fungováním, a především s pojmem světové dědictví. Praktická část práce bude uvedena představením samotné Kutné Hory, její historie a předpokladů pro cestovní ruch, ať už se jedná o předpoklady přírodní, kulturně-historické nebo realizační. Odtud bude práce přecházet do další části, která popíše cestu Kutné Hory k tomu, že byla na konci roku 1995 přijata mezi světově jedinečné památky, tzn. mezi památky UNESCO. Snahou nebude vyličit jen cestu k onomu zapsání, ale i jeho samotný průběh a také to, co se ve městě dělo po udělení této cti. Bude tím hledána odpověď na otázku, jak zápis ovlivnil toto historické město a jaké změny proběhly v destinaci od přijetí mezi UNESCO památky do dnešní doby. Následující část se pokusí pomocí případové studie konkrétně přiblížit čtenáři genia loci a autenticitu Kutné Hory, pro kterou byla na Seznam světového dědictví zapsána. Čtenář jako by se na chvíli stal návštěvníkem města a bude vtažen do atmosféry místních ulic a pamětihodností. Bakalářská práce také obsahuje zhodnocení současného stavu města z hlediska cestovního ruchu. Tato část byla zhotovena pomocí řízených rozhovorů s několika hlavními pracovníky v oblasti cestovního ruchu v Kutné Hoře. Jejich výpovědi budou následně shrnuty a vyhodnoceny.

2 CÍL BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Práce si klade za cíl vystihnout genia loci a zcela unikátní autenticitu města Kutná Hora. Dalším jejím cílem je přesně popsat faktory a průběh zápisu Kutné Hory na Seznam světového dědictví a především to, jak tento zápis, od kterého v roce 2020 uplynulo již 25 let, ovlivnil místní památky a město samotné. Dílčím cílem je pomocí řízených rozhovorů s předními pracovníky cestovního ruchu v Kutné Hoře získat představu o současném stavu cestovního ruchu v Kutné Hoře, případně díky jejich postřehům najít nedostatky nebo slabiny, jejichž vyřešení by zefektivnilo cestovní ruch v této destinaci. V neposlední řadě je cílem práce čtenáře seznámit s městem Kutná Hora, jeho bohatou a zároveň tajemnou historií, hlavními památkami snažit se vystihnout genia loci Kutné Hory a její autenticitu.

2.1 Výzkumné otázky

Pro dosažení cílů této bakalářské práce autor stanovil tyto hlavní výzkumné otázky:

- 1) Jaký vliv mělo na Kutnou Horu zapsání na Seznam světového dědictví UNESCO v roce 1995?
- 2) Jaký je genius loci Kutné Hory, tvořící onu jedinečnou a vyhledávanou autenticitu lokality?
- 3) Jak hodnotí místní autenticitu a současnou úroveň cestovního ruchu zdejší pracovníci cestovního ruchu?
- 4) Existují v cestovním ruchu v Kutné Hoře nějaké slabiny, jejichž případné vyřešení by zkvalitnilo úroveň místního turismu? Jsou tyto případné slabiny vůbec řešitelné?

2.2 Metodický postup

Práce se bude opírat o několik zdrojů. Budou to zdroje knižní, elektronické, budou provedeny průzkumy a také řízené rozhovory. Jedním z hlavních zdrojů budou i osobní zkušenosti autora, který v Kutné Hoře v oblasti cestovního ruchu dlouhodobě působí. Pro splnění cílů a zodpovězení výše uvedených výzkumných otázek je potřeba si nejprve pevně definovat pojmy jako je genius loci a dále také blíže přiblížit světovou organizaci UNESCO. Tato část bude zpracována s použitím odborné literatury. Samotné představení destinace Kutná Hora, její historie a všech předpokladů pro cestovní ruch proběhne opět s pomocí odborné literatury, elektronických zdrojů, dále také pomocí osobních znalostí a zkušeností autora. Stejně tak bude vytvořena případová studie, která se bude snažit přiblížit a vyzdvihnout autenticitu a genia loci lokality. Část s cílem zjištění vlivu zápisu Kutné Hory mezi památky UNESCO bude zhotovena převážně na základě pozorování a

postřehů autora. V otázce zjištění současného stavu cestovního ruchu v Kutné Hoře, včetně nalezení možných chyb a nedostatků bude použit kvalitativní postup výzkumu, tzn. budou provedeny řízené rozhovory s několika místními pracovníky v oblasti cestovního ruchu na vedoucích pozicích. Bude jim položeno několik konkrétních dotazů, které pomohou zodpovědět stanovené výzkumné otázky. Rozhovory proběhnou formou osobního setkání autora a dotazovaných.

2.3 Důvod výběru práce

Kutná Hora je rodištěm autora a několik let se v Kutné Hoře věnuje cestovnímu ruchu. Ať už dříve jako pracovník turistického informačního centra, tak v současnosti především jako průvodce prohlídkových okruhů v celém městě a jeho památkách. V neposlední řadě se také stará a spolupodílí se na kulturním programu v Kutné Hoře, ve kterém sám dříve i účinkoval. Kutná Hora je pro něj srdeční záležitostí. Několik let se snaží při prohlídkách i mimo ně vyzdvihnout Kutnou Horu a dělat jí dobré jméno v očích jak tuzemských návštěvníků, tak především těch zahraničních. Česká republika je galerie unikátních a zcela mimořádných památek, o kterých přijíždějící návštěvníci z celého světa mnohdy ani netuší. Autor chce proto světu ukázat, že Česká republika není pouze Karlův most či Staroměstský orloj.

3 LITERÁRNÍ REŠERŠE

Pro zhotovení této bakalářské práce posloužily především následující publikace:

ŠTROBLOVÁ, Helena a Blanka ALTOVÁ, ed. *Kutná Hora*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2000. Dějiny českých měst. ISBN 80-7106-186-7

Přehledná publikace z edice Dějiny českých měst, popisující historii Kutné Hory a okolí od dob pravěku a utváření zdejší krajiny, přes příchod prvních mnichů do oblasti a následně její vrcholné období stříbrné horečky, až do současnosti. Tato publikace pomohla získat celkový přehled o historii celého města, jeho dávného významu a vlivu města na historii celé země. Doposud nebyla vydána lepší publikace o komplexní historii města. To nasvědčuje o jejím kvalitním provedení. Byla tak vhodným zdrojem pro detailní poznání příběhu tohoto města. Jedná se zároveň i o důvod, proč bylo z mnoha publikací o Kutné Hoře čerpáno právě z této.

ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha. Linde Praha. 2012. ISBN 978-80-7201-880-2

Výkladový slovník pomohl pro zhotovení bakalářské práce objasnit a definovat několik klíčových termínů z oblasti cestovního ruchu a řešené problematiky. Každý pojem je zde velmi jasně definován, součástí každého pojmu je odkaz na další pojmy související s hledanou problematikou pro komplexnější pochopení.

KUČOVÁ, Věra. *Světové kulturní a přírodní dědictví UNESCO*. 1. vyd. Praha: Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 2009, ISBN 978-808-7104-52

Velmi kvalitně zpracovaná publikace o organizaci UNESCO. Pro každého čtenáře z řad odborníků i laické veřejnosti podává jasně strukturované informace o samotné organizaci, její historii, řídicích orgánech a jejím celosvětovém vlivu. Tato publikace pomohla přesně pochopit smysl a fungování světové organizace UNESCO, především v oblasti kulturního a přírodního dědictví.

TROUSIL, Michal a Veronika JAŠÍKOVÁ. *Úvod do tvorby odborných prací*. 1. vyd. Hradec králové: Gaudeamus, 2014. ISBN 978-80-7435-380-2

Základní příručka pro každého autora odborné práce. Kniha pomohla při poznání, jak se má správně psát a strukturovat závěrečná vysokoškolská práce. Díky ní mohla být tato bakalářská práce vhodně rozčleněna, aby obsahově i formátově splňovala podmínky, které má odborná práce mít.

ZELENKA, J., ŠÍPEK, J., ŠTYRSKÝ, J., RUSKOVÁ, D., PÁSKOVÁ, M., DRAŠAROVÁ, M., NĚMEC, P., BŘEZINA, D., PILAŘOVÁ, Z., PAVLÍK, M., ČADÍK, J., HYŠKOVÁ, B., MRÁZKOVÁ, M., ČERMÁKOVÁ, P.: *Percepce krajiny a genius loci*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2008, 141 s., ISBN 978-80-7041-191-9.

Kolektiv autorů v této knize popsal několik aspektů genia loci a z několika úhlů pomohl tento známý latinský pojem vysvětlit. Velmi ceněné byly odkazy na další publikace, a především několik studií, na kterých byl názorně genius loci definován.

4 TEORETICKÁ ČÁST

V teoretické části budou čtenáři představeny základní pojmy z oblasti cestovního ruchu, jejichž vysvětlení pak pomůže k lepšímu pochopení dalších částí práce, kde budou zde vysvětlené pojmy aplikovány na konkrétní příklad. V této části práce se čtenář blíže seznámí s pojmy *genius loci* a dále pak s organizací UNESCO.

4.1 Genius loci

Pojem *genius loci* je poměrně známým pojmem. Nicméně přesná charakteristika tohoto slovního spojení je poněkud těžší, jelikož pro něj neexistuje jedno přesné a konkrétní vysvětlení. Dokládá to i velké množství definic tohoto latinského pojmu, který v doslovném českém překladu znamená „*duch místa*“.

Ve Výkladovém slovníku cestovního ruchu je pojem *genius loci* vysvětlován jako „*ucelený souhrn (ne)hmotných projevů historie i současnosti lokality, jedinečný a neopakovatelný, vytvářející svou kontinuální interakcí s duchovním světem návštěvníka nebo rezidenta jeho vícerozměrný vjem z dané lokality*“ (Zelenka a Pásková 2012, str. 176). Již z této odborné definice je možné vyčíst, že *genius loci* je jakýmsi psychologickým působením určitého místa na člověka. Toto působení je většinou vyvoláno zvláštními pocity, kterými místo disponuje. S výrazem *genius loci* proto těsně souvisí pojem atmosféra. Šípek (2001) toto vyjadřuje definicí, podle které „*genius loci znamená atmosféru, ducha místa, jak ji lidé prožívají a často mají lidé při styku s geniem loci pocit neopakovatelnosti, vznešenosti či záhadnosti.*“

Na vnímání této zvláštní atmosféry místa může mít vliv hned několik faktorů. K lepšímu vnímání mohou být zapojeny všechny smysly, nejen vizuální kontakt. *Genia loci* místa v přírodě může podpořit např. zpěv ptáků, na farmářských trzích nejrůznější vůně, v případě církevních staveb např. zvuk varhan. Štýrský a Šípek (2011) dále uvádějí, že „*genius loci neboli atmosféra místa, je tvořený řadou momentů jako například přírodní lokalitou, kulturním ztvárněním, atmosférickými podmínkami, roční dobou nebo aktuálním psychickým a fyzickým vyladěním člověka.*“

Z tohoto doplnění vyplývá a je nutné zdůraznit, že vnímání *genia loci* je silně subjektivní záležitostí. To, že někdo na nějakém konkrétním místě pociťuje zvláštní atmosféru neznamena, že ji tak budou stejně cítit i ostatní její návštěvníci. Pro vnímání *genia loci* je klíčový také věk návštěvníka, pohlaví, národnost, zájmy (Zelenka 2008, str. 210). *Genius loci* určitého místa v lidech vyvolává většinou příjemné a jedinečné pocity. Každý turista při svém cestování doufá, že se setká s něčím zvláštním, tedy lépe řečeno tajemným ve srovnání s jeho každodenním životem

(Štyrský 2015, str. 22). Podle Cílka (2004) je nejlepší definicí, že *genius loci* „je důvodem, který neumíme pojmenovat, ale kvůli kterému se vracíme.“

Zelenka a Pásková (2012) dodávají, že „*pozitivní genius loci* motivuje návštěvníky k opakované návštěvě.“ Jedná se většinou o unikátní, jistým kouzlem vyzařující lokalitu či místo. Vnímání navštíveného místa však nemusí vždy být příjemným pocitem, *genius loci* může být i negativního rázu. Může se jednat o lokalitu, která je spojena s některou tragickou událostí (Pompeje, koncentrační tábor, Ground Zero v New Yorku aj.) V takových místech spojených většinou s lidským neštěstím dýchnou na člověka pocity lidské tísně, smutku a lítosti. Ty mohou svírat a působit zátěž na psychiku člověka. Návštěvník už cestu na toto místo zpravidla neopakuje. I zde se projevuje již zmíněná subjektivita vnímání *genia loci*. Pocit smutku a tísně se může projevovat na místech světově známých nešťastných událostí (viz výše), ale také u individuálních neštěstích každého člověka (např. místo tragické nehody blízké osoby). V cestovním ruchu by však měl převládat pozitivní vnímání, které si návštěvník z navštívené lokality odnáší. Tento dojem charakterizuje samotnou oblast, jedná se o jakousi energii, která z tohoto místa plyne.

Nejjednodušší odpověď na prosté zodpovězení otázky, co je to *genius loci*, je jedinečná atmosféra určité lokality. Je to kouzlo místa, které nějakým způsobem návštěvníka osloví. Jedná se o něco jedinečného, co jiné místo nemá a co přiměje návštěvníka si to místo zapamatovat a uložit si ho do paměti ve spojení s nějakým pocitem a emocí, pozitivním či negativním. Do tvorby celkového „*ducha místa*“ patří i lidé, zážitky, počasí. Je to významná součást návštěvy určité lokality a důležitý faktor v cestovním ruchu.

4.2 UNESCO

S pojmem UNESCO se setkal snad každý účastník cestovního ruchu. Tento termín je zkratkou z anglického *United Nations Educational Scientific and Cultural Organization*, v překladu Organizace Spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu (Kučová 2009, str. 11). Jak již vyplývá ze samotného názvu, cílem organizace je „*usilovat o udržení mezinárodního míru rozvíjením spolupráce v oblasti výchovy, vědy a kultury a prosazováním úcty k lidským právům a právnímu řádu.*“ (Kučová 2009, str. 11). V širším pohledu na tuto definici jde o podporu kultury, vědy a dodržování lidských práv, včetně zajištění vzdělání pro všechny a udržení celosvětového míru. Organizace byla založena na konci roku 1945. Není náhodou, že k jejímu založení došlo těsně po skončení 2. světové války. Šest let válečných hrůz, desítky milionů mrtvých, zničená města, zničené kultury, politická diktatura, nesčetné množství nenávratně zničených jedinečných památek, to vše přimělo svět učinit taková opatření, aby se podobné hrůzy, které ovlivnily život snad každého člověka a každé země, už nikdy neopakovaly. Proto byla v Londýně v roce 1945

založena organizace UNESCO, podporující světový mír, ochraňující památky, rozvíjející vzdělání a lidskou kulturní tvorbu. Ratifikace se při jejím založení účastnilo 20 zemí, mezi nimi i Československo. Od svého vzniku má své hlavní sídlo v Paříži.

Pro oblast ochrany památek touto organizací je v tomto případě mnohem důležitější datum 11. listopad 1972. Toho dne byl v Paříži na Generální konferenci UNESCO přijat důležitý dokument s názvem Úmluva o ochraně světového a přírodního dědictví (Poláková 2007, str. 80). Jejím záměrem je ochrana nejvýznamnějších kulturních a přírodních památek na světě a jejich uchování pro budoucí generace. S tím je bezpochyby spojeno označení světové dědictví. Tento pojem je Kučovou (2009) definován jako *„veškeré kulturní a přírodní památky na celém světě, které byly organizací UNESCO zvoleny právě pro svou jedinečnost a poté zapsány na tzv. Seznam světového dědictví.“*

Na Seznam světového dědictví jsou zapisovány pouze ty objekty, kterým byla přiznána jejich naprostá a jedinečná hodnota, a které jsou v duchu podepsané Úmluvy o ochraně světového a přírodního dědictví považovány jako nenahraditelné a jedinečné dědictví všech národů světa. Základním principem výběru památek je jejich mimořádná hodnota, jedinečnost, autenticita a celistvost. (Kučová 2009, str. 57). Památky jsou do tohoto Seznamu vybírány na základě několika kritérií, která jsou uvedena v Úmluvě. Aby mohla být památka zapsána na Seznam světového dědictví, musí splňovat alespoň jedno z těchto kritérií stanovených Výborem pro světové dědictví. U těchto kritérií se rozlišuje, zda se jedná o památky kulturního charakteru (kulturní dědictví) či přírodního charakteru (přírodní dědictví).

Do kulturního dědictví patří architektonická díla, nápisy, jeskynní obydlí, monumentální malířská a sochařská díla, skupiny budov s architektonicky nebo lokalizačně výjimečnou hodnotou, určité lokality světového významu, místa významných archeologických nálezů. Výkladový slovník cestovního ruchu od Zelenky a Páskové (2012) definuje kulturní dědictví jako *„stavby a skupiny staveb všeobecné hodnoty, umělecká díla, prostranství (místa) hodnotná z historického, estetického, etnologického a antropologického pohledu“*. Do této kategorie pak spadá i tzv. nehmotné kulturní dědictví, jako jsou písně, tance, tradice a zvyky apod.

Stanovená kritéria pro zápis kulturních památek jsou uvedena v Kučové (2009).

Památka musí:

- (i) *„představovat mistrovské dílo lidského tvůrčího génia.*
- (ii) *vykazovat významnou vzájemnou výměnu lidských hodnot během určitého časového období nebo v určité kulturní oblasti světa, a to v oblasti rozvoje architektury nebo techniky, monumentálního umění, urbanismu nebo krajinářské tvorby.*

- (iii) *být nositelem jedinečného nebo alespoň mimořádného svědectví o kulturních tradicích nebo civilizaci dosud existující nebo zaniklé.*
- (iv) *být vynikajícím příkladem určitého typu budovy nebo architektonického či technologického souboru nebo krajiny, jež ilustruje určité významné období historie lidstva.*
- (v) *být vynikajícím příkladem tradičního lidského osídlení nebo využívání půdy, typického pro určitou kulturu či kultury, a to zvláště v případě, kdy by tyto prvky mohly být narušeny v důsledku vzniku nevratných změn.*
- (vi) *být přímo či okrajově spojena s událostmi nebo živými tradicemi, myšlenkami či vírou, uměleckými a literárními výtvoři výjimečného celosvětového významu.“*

Přírodním dědictvím jsou pak myšleny jedinečné přírodní lokality světové hodnoty, oblasti přirozeného výskytu ohrožených druhů zvířat a živočichů či přírodní jevy tvořeny fyzickými a biologickými útvary mající celosvětový význam. Zelenka a Pásková (2012) dále specifikují přírodní dědictví jako „*společenstva živočichů a rostlin univerzální hodnoty vzhledem k jejich zachování nebo vědeckému významu, místa v přírodě a oblasti všeobecné hodnoty z hlediska vědy, jejich zachování nebo přirozené krásy.*“

Kritéria pro zápis přírodní památky na Seznam světového dědictví jsou podle Úmluvy tato: (Kučová 2009, str. 61-62)

Památky:

- (vii) *„představuje mimořádné přírodní jevy nebo oblasti, které vyjadřují přírodní krásy a mají mimořádný estetický význam.*
- (viii) *je mimořádně reprezentativním příkladem hlavních stadií v dějinách planety Země, včetně svědectví o vývoji života, geologických procesech probíhajících při vývoji zemských útvarů nebo geomorfologických či fyziografických prvků, které mají velký význam*
- (ix) *je skvělou a reprezentující ukázkou probíhajících ekologických a biologických procesů v rámci evoluce a vývoje pozemních, sladkovodních, pobřežních či mořských ekosystémů a společenstev rostlin a živočichů*
- (x) *obsahuje nejdůležitější a nejvýznamnější přírodní oblasti klíčové pro zachování místní biologické rozmanitosti, včetně takových oblastí, kde se nachází ohrožené druhy rostlin a živočichů výjimečné světové hodnoty z hlediska vědy a ochrany přírody.“*

Seznam světového dědictví představuje systém mezinárodní ochrany kulturního a přírodního dědictví. Cílem organizace UNESCO je zachovat tyto památky na Seznamu pro budoucí generace. Státy, které jsou signatáři Úmluvy o ochraně světového a přírodního dědictví a jejichž památky se mohou na Seznamu nacházet jsou zavázány, aby pečovaly o své památky a vši silou ochránily kritéria, díky kterým byly památky světovým dědictvím prohlášeny.

4.2.1. Průběh zápisu na Seznam světového dědictví

Zápis památky na Seznam kulturního a přírodního dědictví je velmi složitý proces a případné chyby ho mohou velmi ovlivnit. Zápis v každé zemi navrhuje Ministerstvo kultury v případě kulturní památky, v případě přírodní památky je to Ministerstvo životního prostředí (Zelenka a Pásková 2012, str. 515). Proces zápisu se skládá z několika kroků. Nominaci mohou předkládat pouze ty státy, které jsou signatáři výše zmíněné Úmluvy (Kučová 2009, str. 67).

Památka se v první řadě musí nejprve dostat na tzv. Indikativní seznam, v plném znění Indikativní seznam lokalit pro nominace k zápisu na Seznam světového dědictví. Jedná se o seznam potenciálních míst, které stát výhledově plánuje nominovat k zápisu mezi památky UNESCO. Tento krok zatím nijak složitý není.

Následuje však klíčová fáze, a tou je příprava nominační dokumentace pro samotný zápis. Pečlivé a správné vypracování této dokumentace je nejdůležitějším krokem celého zápisu. Pro její zhotovení jsou dány přesné požadavky a struktura. Musí v ní být mimo jiné jasně definováno, o kterou památku se jedná, zdůvodnění, v čem se skrývají její mimořádné hodnoty a její autenticita neboli obecně řečeno její vynikající univerzální hodnota. V této dokumentaci musí být popsán i plán a fungování ochrany a péče o památku a strategie její další udržitelnosti (Kučová 2009, str. 69). Důležitou přílohou je pak i fotografické a mapové přílohy. Na celé této zprávě pracuje řada odborníků a je následně předána orgánům Výboru světového dědictví.

Zpráva je následně posouzena a zhodnocena. Hodnotitelé nemohou být ze země, kde se nominovaná památka nachází, a dokonce nemohou být ani ze sousedních států této země. Hodnocení památky zahrnuje i několik jejích návštěv. Po sériích hodnocení je předloženo finální rozhodnutí:

Výbor pro světové dědictví památku buď zapíše do Seznamu světového dědictví, nebo nominaci zamítne, nebo nominaci odloží a vrátí k doplnění. Pokud ji odloží, potřebuje celý návrh hlubší prozkoumání nebo přepracování.

Zapsaná památka však musí organizaci UNESCO pravidelně zhotovovat monitorovací zprávy o stavu a péči o památku, k nimž v rámci plnění Úmluvy a kritérií po přijetí mezi UNESCO památky zavázala (Kučová 2009, str. 87-88).

K roku 2019 je podle informací na oficiálním webu organizace UNESCO (1992) na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví zapsáno 1121 památek z celkem 167 zemí světa.

4.2.2 Vyškrtnutí památky ze Seznamu světového dědictví

Být signatářem Úmluvy o světovém a přírodním dědictví znamená pro daný stát velkou prestiž. Zápis na Seznam UNESCO přináší památce sice velké privilegium, zároveň však i odpovědnost. Musí se totiž starat i o udržení této cti. To, že se památka dostala na Seznam světového dědictví neznamena, že se z něj již nemůže dostat. Pokud totiž UNESCO památka ztratí podmínky, pro který byla na Seznam zapsána, může z něj být vyškrtnuta (Kučová 2009, str. 96). Toto vyškrtnutí musí být ovšem řádně zdůvodněno. Důvodem může být poškození či ztráta její autenticity, zásah moderny, zanedbaná péče o památku, ke které se stát, v níž se památka nachází, zavázal apod. Na celou zemi se pak navíc pohlíží jako na nedůvěryhodnou, jelikož nebyla schopná dodržet to, co při žádosti o zápis slíbila. Jak dále uvádí Kučová (2009), vyškrtnutí může značně a negativně ovlivnit zapsání dalších jejích památek v dané zemi. Jelikož je vyškrtnutí památky ze Seznamu světového dědictví velmi citlivým sporem, dotýkající se nejen oblasti kulturní, ale i politické a také mezinárodních vztahů, musí se celý tento spor řešit na velmi diplomatické úrovni. Dalším důvodem takového řešení jsou v neposlední řadě také média.

4.2.3 Klady a záporů zápisu na Seznam světového dědictví

Zápis na mezi světově nejvýznamnější památky pozitivně působí pro danou oblast hned v několika směrech. Na prvním místě je prestiž, kterou oblast získá, a to jak na území dané země, tak i v zahraničí. Přírodní a kulturní dědictví je totiž bráno jako nejvýznamnější primární zdroj cestovního ruchu (Pásková 2014, str. 38). Celá oblast se ve světě zviditelní a stane se přitažlivá pro cestovní ruch. Jak dále píše Pásková (2014), „*po zapsání památky na Seznam světového dědictví vzroste zpravidla mnohonásobně její přitažlivost pro účastníky mezinárodního cestovního ruchu.*“ To samozřejmě přiláká i nové investory a touroperátory, kteří začnou využívat této jedinečné příležitosti. Příliv návštěvníků znamená v oblasti velký rozvoj cestovního ruchu a je proto nutno zajistit dobré předpoklady a infrastrukturu pro správné

fungování cestovního ruchu. To přináší nové pracovní pozice, stavby nových objektů a zvýšení životní úrovně a podmínek v oblasti. Jednoznačným kladem zápisu je otázka financí. Památka má větší možnost získat finanční podporu na péči, údržbu a opravu památek. Tu může čerpat z nejrůznějších státních fondů, mezinárodních dotací z Fondu pro světové dědictví a jiných finančních zdrojů, které statut UNESCO umožňuje. V neposlední řadě znamená statut UNESCO také pocit národní hrdosti obyvatel dané země, jelikož právě jejich památka byla prohlášena na celém světě za zcela jedinečnou. O to více je v obyvatelích země vzbuzena touha tuto jedinečnost chránit a uchovat.

Jak již bylo zmíněno výše, statut památky UNESCO dodává zapsanému objektu neuvěřitelnou prestiž ve světě. To však neznamená, že zápis nemůže památku ovlivnit i negativně. I když jsou negativní vlivy v porovnání s těmi kladnými malé, přesto existují. Z hlediska cestovního ruchu může mít právě příchod velké vlny návštěvníků také negativní vliv na památku a její okolí, a to hned z několika hledisek. Památka je více zatížená, místní ekonomika se začne ve velkém soustředit na turismus, což může způsobit komercializaci a v některých případech i ztrátu oné ceněné autenticity. Primární zaměření ekonomiky na cestovní ruch může vyústit až v tzv. turistifikaci, tzn. „*naprosté vytlačení původních funkcí oblasti a plné přizpůsobení oblasti pro potřeby turismu*“ (Zelenka a Pásková 2012, str. 584). Oblast je více zatížená, v oblasti je narušen dosavadní způsob života, který se zde stává náročnější. Pásková (2014) také poukazuje na možný nárůst vandalismu ze strany návštěvníků. Zvýšená koncentrace lidí, hustá doprava, hluk, to vše má pak vážné dopady na životní prostředí. Ze všech těchto faktorů může ze strany místních obyvatel dojít k turistické iritaci, tedy negativního postoje rezidentů k turistům. Památku UNESCO je navíc nutné udržet v jejím původním stavu, aby byla zachována její autenticita. To však vyžaduje velké finanční náklady na údržbu a péči, ke které se oblast při zápisu památky zavázala. S tímto problémem souvisí i větší administrativní zatížení, jelikož je nutné podávat orgánům UNESCO pravidelné monitorovací a jiné zprávy o plnění závazku vyplývajících z Úmluvy. Dále je v oblasti s UNESCO památkou obtížné plánovat stavbu nových objektů a jiných územních změn. Celá oblast totiž musí zůstat nenarušená. V případě nemotného kulturního dědictví může být podle Páskové (2014) problémem například nová generace, u které opadá zájem o takové hodnoty jako je kulturní dědictví a tradice tak pomalu zanikají.

4.2.4 UNESCO a Česká republika

Česká republika ratifikovala mezinárodní Úmluvu o ochraně světového dědictví v roce 1991, tehdy ještě jako Československo. Země pak hned začala nominovat své první kandidáty. Již o rok později se na Seznam dostaly první 3 památky. Nebyly však poslední. Dnes se na území České republiky nachází celkem 14 hmotných památek UNESCO (Ministerstvo kultury, 2019). Při

současném stavu 1121 světových památek ze 167 zemí světa velmi zaujme skutečnost, že se jedná o dvojnásobek světového průměru. S koncentrací tolika UNESCO památek na tak malém území se Česká republika řadí mezi světové špičky. Může za to především bohatá historie českých zemí a tím pádem ohromné množství unikátních památek, nikoli jen těch zapsaných na Seznamu světového dědictví.

Seznam českých památek UNESCO: (České dědictví UNESCO, 2019)

- 1) Historické centrum Prahy (zapsáno v roce 1992)
- 2) Historické centrum Českého Krumlova (zapsáno v roce 1992)
- 3) Historické centrum Telče (zapsáno v roce 1992)
- 4) Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře u Žďáru nad Sázavou (zapsáno v roce 1994)
- 5) Kutná Hora: Historické centrum města s chrámem sv. Barbory a katedrála Panny Marie v Sedlci (zapsáno v roce 1995)
- 6) Kulturní krajina Lednice-Valtice (zapsáno v roce 1998)
- 7) Vesnice Holašovice (zapsáno v roce 1998)
- 8) Královské zahrady se zámekem v Kroměříži (zapsáno v roce 1998)
- 9) Zámek v Litomyšli (zapsáno v roce 1999)
- 10) Sloup Nejsvětější Trojice v Olomouci (zapsáno v roce 2000)
- 11) Vila Tugendhat v Brně (zapsáno v roce 2001)
- 12) Židovská čtvrť a bazilika sv. Prokopa v Třebíči (zapsáno v roce 2003)
- 13) Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří (zapsáno v roce 2019)
- 14) Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem (zapsáno v roce 2019)

Ve všech případech se jedná o kulturní dědictví. V oblasti přírodního dědictví nedisponuje Česká republika žádnou památkou.

Krom 14 hmotných památek hmotných se může pyšnit i 6 nehmotnými památkami: (Ministerstvo kultury, 2019)

- Slovácký verbuňk (zapsáno v roce 2005)
- Masopustní průvody s maskami na Hlinecku (zapsáno v roce 2010)
- České sokolnictví (zapsáno v roce 2010)
- Jízda králů na jihovýchodě České republiky (zapsáno v roce 2011)
- Loutkářství na Slovensku a v Česku (zapsáno v roce 2016)
- Modrotisk, ruční tisk a barvení indigem (zapsáno v roce 2018)

V České republice existuje ve spojitosti s organizací UNESCO několik významných organizací. Mezi ně patří např. *Česká komise pro UNESCO*, která zprostředkovává kontakt organizace UNESCO s odbornou i laickou veřejností, je to také poradní orgán vlády (Ministerstvo kultury, 2019). Další významnou organizací je *České dědictví UNESCO*, což je dobrovolný svazek měst a obcí České republiky. Ti se snaží finančně a propagačně podporovat české památky na Seznamu světového dědictví.

5 PRAKTICKÁ ČÁST

V praktické části se již práce bude zaměřovat konkrétně na UNESCO destinaci Kutná Hora. Čtenář bude seznámen s historií města a jeho předpoklady pro cestovní ruch. Dále se tato část bude zabývat popisem průběhu zápisu Kutné Hory mezi památky UNESCO a následky tohoto činu. Nachází se zde i případová studie s cílem vystihnout genia loci Kutné Hory s důrazem na její autenticitu. Praktická část je pak zakončena řízenými rozhovory s pracovníky cestovního ruchu v Kutné Hoře v otázce hodnocení cestovního ruchu v destinaci.

5.1 Charakteristika města Kutná Hora

5.1.1 Územní vymezení

Město Kutná Hora se nachází ve Středočeském kraji, necelých 70 kilometrů jihovýchodně od Prahy. Leží ve zvlněném a pahorkatém terénu na přechodu mezi Polabím a Českomoravskou vrchovinou. Polohově a klimaticky však nespadá ani do jedné z těchto oblastí, tvoří jen jejich hranici. Ve městě žije okolo 21 000 obyvatel. Je zároveň i městem okresním. Okres Kutná Hora se táhne od města především na jih až do oblasti Posázaví. Z hlediska evidence českých turistických oblastí spadá Kutná Hora do regionu Střední Čechy – jihovýchod (Tourism, 2004).

Obr. 1: Kutná Hora v rámci České republiky

Zdroj: Mapa České republiky (2020)

5.1.2 Historie města

„Monte Carlo středověku“, „česká Avila“, „Město dvou katedrál“, „Druhé hlavní město Čech“. Tato všechna označení a přízviska si Kutná Hora díky své slávě v průběhu dějin získávala (Dudák 2004, str. 9). Kutná Hora je se svou historií a významem jedním z nejznámějších měst v České republice, věhlas ale měla a má i za hranicemi.

Oblast, kde později vznikla Kutná Hora, byla osídlena již v době kamenné, cca 5000 př. n. l. u nedalekých Bylan, od toho také pochází označení kultura bylanská (Štroblová 2000, str. 28). O několik tisíc let později začal další vývoj v tomto kraji. V blízkosti zatím ještě stále neexistujícího města si zde Slavníkovci vybudovali jedno ze svých sídel. Ti zde našli první, avšak nepatrné množství stříbra. Historii samotné Kutné Hory lze datovat od roku 1142, kdy byl v Sedlci (dnešní část Kutné Hory) založen první cisterciácký klášter na území Čech (Štroblová 2000, str. 36). V tomto prozatím stále neznámém kraji se během 13. století podařilo procházejícím kovkopům nalézt několik menších žil stříbrné rudy, nedaleko kláštera si proto první kolonizátoři začali zakládat malé osady. Jak se ukázalo, stříbra bylo v oblasti

více, než kdokoli očekával, proto s přibývajícimi případy nálezu stříbra rostly i počet a velikost hornických osad. Místní oblast se tak začala stávat velmi známou. K největší slávě však došlo na přelomu 13. a 14. století, kdy byly již nálezy stříbrných žil a nerostného stříbrného bohatství doslova gigantické. V důsledku toho nastává stříbrná horečka evropského rozměru, také nazývána jako „sběh ke Kutně“ (Dudák 2004, str. 14).

Ze všech světových stran se k místním hornickým osadám sbíhali lidé toužící po bohatství. Spontánně až chaoticky se rozrůstaly místní osady. Zaručené bohatství zdejší oblasti se samozřejmě doneslo i na český královský dvůr. Tehdejší český král Václav II. se rozhodl vytvořit a zavést v oblasti pevnou správu, která by zamezila hrozbě bezohledného vydrancování oblasti,

Obr. 2: Kutnohorská iluminace zachycující těžbu a zpracování stříbra

Zdroj: Kutná Hora (2019)

ale naopak zajistila kontrolu území a těžby. Nechal vydat Horní zákoník zvaný Ius Regale Montanorum, jímž stanovil do budoucna práva, průběh a řád těžby v místní oblasti, než aby místo sloužilo jen jako místo pro nekontrolovanou těžbu a vydrancování území.

Král označil veškeré nalezené stříbro za královský majetek, všechny zdejší hornické osady nechal spojit do jedné a tím prakticky vzniklo město Kutná Hora. Započala zde masová, avšak kontrolovaná těžba nekonečného množství stříbra. Důlní šachty dosahovaly hloubky více než 600 metrů a pramenily z nich velké výnosy. Jak se po čase ukázalo, kutnohorská naleziště představovala zhruba 40 % veškerých evropských zásob stříbra (Štroblová 2000, str. 53). Štroblová (2000) zároveň odhaduje množství vytěženého čistého stříbra na 2 500 tun. Aby král Václav II. posílil českou ekonomiku, nechal v reakci na objev stříbra v Kutné Hoře ve založit centrální královskou mincovnu a z kutnohorského stříbra započal razit novou kvalitní českou měnu – pražský groš. Kutná Hora a její stříbrné žíly se staly cílem velkého množství dalších přistěhovalců, rostl dále nejen věhlas, ale i velikost města. Z malé dřevěné osady se během sta let stalo na tehdejší poměry obrovská metropole s několika desítkami tisíc obyvatel (Pospíšil 2009, str. 5). Díky velkým výnosům stříbra bohatla nejen Kutná Hora, ale i celé české země. Brzy se královské horní město Kutná Hora stalo po Praze největším a nevýznamnějším městem v historii naší českých zemí, do jisté míry také české dějiny utvářející a ovlivňující. Velký vliv mělo město i na dějiny evropské. Takto velkým významem ohrožovala Kutná Hora i statut Prahy jako hlavního města a málem se Kutné Hoře podařilo se hlavním městem českých zemí stát. V dobách lucemburských se město stalo hlavní oporou královské moci. Zejména za doby Karla IV. Bylo možno díky kutnohorskému stříbru financovat mnoho staveb a památek po celé zemi, včetně značné části dnešních pražských památek. Za dob Lucemburků navíc zažívá Kutná Hora největší architektonický rozmach. Přímo u zdroje bohatství si místní mohli dovolit vystavět monumentální památky a budovy, které se časem staly chloubou města. Král Václav IV. dodal městu i význam politický, jelikož si do Kutné Hory z Prahy dočasně přesunul své sídlo a řešil zde různé politické záležitosti, z čehož nejvýznamnější se stalo vydání Dekretu kutnohorského v roce 1409 o poměrech na Karlově univerzitě.

Rozvoj a sláva Hor Kutných však pohasly s vypuknutím husitských válek. Německá a katolická Kutná Hora se od počátku formujících se válek stavěla proti husitským myšlenkám. Kutná Hora se brzy stala hlavním protihusitským centrem, a naopak vyzývala všechny k boji proti husitům. Během válek však byla Kutná Hora dobytá a za celou dobu husitství byla dvakrát téměř zničena (Pospíšil 2014, str. 15). Na slávu města se však nikdy nezapomnělo, protože po husitských válkách bylo celé město obnoveno, včetně těžby stříbra. Zakrátko zažilo druhý rozkvět, během kterého se z Kutné Hory opět stal klenot mezi českými městy, důležitý kulturně, hospodářsky i politicky.

Důkazem toho jsou královské volby konané v Kutné Hoře v roce 1471, při kterých byl českým králem Vladislav II. Jagellonský, první příslušník jagellonské dynastie na českém trůnu.

Žádná sláva bohužel netrvá věčně. Období nástupu Habsburků na český trůn lze označovat jako počátek úpadku Kutné Hory. Četná povstání, potyčky, politické události, nařízení o ukončení ražby pražských grošů, omezení, náboženské konflikty, morové rány, zrušení výsad a hospodářského významu, úpadek dolování, dovoz levnějšího stříbra z Jižní Ameriky znamenaly definitivní ztrátu onoho dávného věhlasu a důležitosti města. Roku 1727 zde navíc byla z důvodu velkého útlumu těžby zrušena i mincovna, což znamenalo i konec kutnohorského mincovnictví. Další špatnou zprávou bylo i „vyschnutí“ poslední stříbrné žil v tomto období. Město sice v dobách baroka ožilo především architektonicky, tuto dočasnou slávu ale zase rázem zastínily osvěcenské reformy, kdy některé historické objekty ztratily svou funkci a bez ohledu na historii sloužily pro potřeby státu (např. z církevních klášterních objektů se stávaly sklady, tabáková továrna, fabriky, vojenská kasárna apod.)

I přes zaniklou slávu se Kutná Hora dostávala do povědomí českých zemí. Působení Karla Havlíčka Borovského, Jaroslava Vrchlického či rodáka Josefa Kajetána Tyla dostalo město do popředí v dobách Národního obrození (Štroblová 2000, str. 181).

Ve 20. století přežila Kutná Hora obě světové války i oba totalitní režimy. Díky tomu, že Kutná Hora nebyla již ve 20. století nijak důležitým průmyslovým, strategickým, ekonomickým či dopravním bodem, byla z materiálního hlediska ušetřena válečného utrpení, ostřelování a bombardování a všechny památky tak zůstaly takřka netknuté. Sám prezident Beneš po skončení druhé světové války při návštěvě tohoto města hrdě prohlásil, že je *„nesmírně šťastný, že tento významný symbol české historie přežil válečné útrapy a může tak nadále připomínat dávnou slávu českých zemí“* (Štroblová 2000, str. 256). To je také důvod, proč v 2. polovině 20. století došlo k povznesení města. Roku 1961 bylo město prohlášeno městskou památkovou rezervací (Dudák 2004, str. 28). I přes tento krok byla 2. polovina 20. století pro Kutnou Horu smutným obdobím, jelikož o historické klenoty nikdo nejevil zájem a kdysi slavné město nyní velmi chátralo. Byl ohrožen osud několika kutnohorských památek.

Ke konci století však přišla pro Kutnou Horu zásadní událost. V roce 1995 byl celý památkami překypující komplex centra Kutné Hory zapsán na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO.

Přestože už Kutná Hora není tím, čím kdysi bývala, středověké dědictví její slávy na návštěvníka dýchá z každého rohu a každoročně se stává cílem mnoha českých i zahraničních návštěvníků.

5.2 Předpoklady cestovního ruchu v Kutné Hoře

5.2.1 Přírodní předpoklady

Historické město je zasazeno do malebné přírody ve skalnatém údolí, kudy protéká malá říčka Vrchlice. Celá oblast je navíc propletena sítí důlních štol a šachet. Kutnohorská příroda inspirovala několik českých velikánů. Emil Frída si zdejší říčku a oblast oblíbil natolik, že si podle ní vytvořil své umělecké jméno – Jaroslav Vrchlický. Zdejší příroda znamenala hodně i pro kutnohorského rodáka Josefa Kajetána Tyla. Ten se domovskou kutnohorskou přírodou často procházel a hledal zde klid a inspiraci pro nová díla. Podle příběhu, který popisuje Dudák (2004) slyšel prý Josef Kajetán Tyl při jedné procházce kutnohorskou přírodou „vodu hučet po lučinách“ a „bory šumět po skalínách“. Tuto inspiraci Tyl použil pro svou hru Fidlovačka a následně se tato slova vystihující kutnohorskou krajinu stala slovy české státní hymny.

V těsné blízkosti Kutné Hory je možné najít významnou národní přírodní památku – Rybníček u Hořan. Tento malý rybníček na okraji lesíku je totiž v České republice jedinou lokalitou přirozeného výskytu rdestice hustolisté, kriticky ohrožené vodní rostliny (Natura Bohemica, 2012).

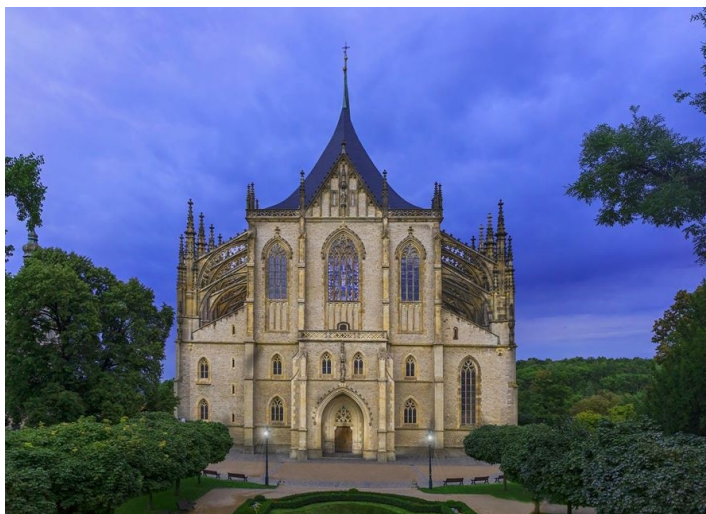
5.2.2 Kulturně-historické předpoklady

Kutná Hora je se svými 319 kulturními a 2 národními kulturními památkami čtvrtou největší památkovou rezervací v České republice (Pospíšil 2014, str. 6). Díky stříbru z kutnohorských dolů bylo možno v Čechách i přímo v Kutné Hoře vystavět unikátní stavby nevšední krásy a obdivu. Fascinujících památek je zde několik, zejména z gotického a barokního období. Nelze zde vyjmenovat všechny, proto práce zmiňuje alespoň ty nejznámější.

- Chrám sv. Barbory

Chrám sv. Barbory je největším symbolem celého města. Jedná se o dominantu přesně vystihující středověké bohatství tohoto města. Pětilodní katedrála je jedním z největších příkladů gotického umění a architektury vůbec a po svatovítské katedrále je nejvýznamnější kostelní stavbou v České republice. Stavba započatá v roce 1388 byla financována kutnohorskými patricijskými rody a důlními podnikateli, kteří prosperovali z důlního podnikání a chtěli se vymanit ze správních moci nedalekého cisterciáckého opatství. Chrám zasvěcený patronce všech havířů a horníků se během své stavby potýkal s mnoha politickými, náboženskými, finančními i stavitelskými překážkami.

Z toho důvodu se stavba protahovala natolik, že byl chrám oficiálně dokončen až v roce 1905. Za celou tuto dobu se na jeho stavbě podíleli největší mistři své doby. Přestože chrám nebyl postaven podle zcela podle zamýšlených plánů, je dnes doslova zářivou ukázkou gotického umění.

Obr.3: Chrám sv. Barbory

Zdroj: archiv autora (2019)

- Jezuitská kolej

Kutnohorské centrum jezuitů bylo vybudováno během třicetileté války v těsné blízkosti chrámu sv. Barbory za účelem rekatolizace místních obyvatel v dobách náboženských sporů. Spolu s chrámem sv. Barbory tvoří kolej jedinečné panorama města. Po zrušení jezuitského řádu během osvícenských reforem musel objekt 225 let snášet funkci jako vojenských kasáren. Dnes již zcela zrekonstruovaná Jezuitská kolej je sídlem Galerie GASK, druhé největší galerie v České republice. Velmi reprezentativní je i okolí objektu v podobě vyhlídkových teras, pěších zón a parku.

Obr. 4: Jezuitská kolej

Zdroj: archiv autora (2019)

- **Katedrála Nanebevzetí Panny Marie a sv. Jana Křtitele v Sedlci**

Druhý katedrální objekt ve městě, katedrála Nanebevzetí Panny Marie, byla postavena mezi léty 1282-1320 jako konventní kostel nedalekého cisterciáckého kláštera. Po zrušení a vypálení kláštera husitskými vojsky zůstala stavba téměř 300 let v rozvalinách. Znovuzrození se katedrála dočkala s příchodem barokního slohu v 18. století. Tehdy přišel do Kutné Hory prozatím neznámý Jan Blažej Santini-Aichel. Na mohutných ruinách katedrály poprvé realizoval svou koncepci spojení gotického a barokního slohu, tzv. barokní gotiky (Pospíšil 2009, str. 10). Zrekonstruovaná chlouba cisterciáků vydržela až do zrušení tohoto řádu během osvěcenských reforem. V klášteře byla zbudována tabáková výrobní, katedrála pak sloužila jako skladový prostor a velmi tak chátrala. Zápis památky na Seznam UNESCO však přispěl k její velké rekonstrukci a opětovnému otevření veřejnosti v roce 2009. V areálu bývalého kláštera dnes sídlí tabáková výrobní Philip Morris.

Obr. 5: katedrála Nanebevzetí Panny Marie a sv. Jana Křtitele v Sedlci

Zdroj: Destinace Kutná Hora (2016a)

- **Kaple Všechných svatých s Kostnicí**

Nejnavštěvovanější památkou Kutné Hory však není ani jedna z monumentálních katedrál, ale malá gotická kaplička na kraji města – Kostnice, s velmi netradiční vnitřní dekorací. Celý interiér kaple je totiž vyzdoben pouze lidskými kostmi, a to téměř z 50 000 lidských těl. Všechny tyto kosti byly do podzemní kaple přeneseny ze zrušeného hřbitova, který se v těsné blízkosti kaple do husitských válek nacházel. Jednalo se o oběti morových ran, padlé z nedalekých husitských bitev, většina ostatků ale pochází z lidí, kteří na místním hřbitově chtěli být pochováni z náboženských důvodů. Právě na tomto hřbitově byla totiž ve středověku rozsypána svatá zemina z Jeruzaléma,

kteřou sem na konci 13. století přinesl místní cisterciácký opat a vyvolal tak v lidech velký zájem, aby byli pochováni právě do této půdy. Po zrušení hřbitova posloužily kosti pro netradiční výzdobu oné malé kaple, poukazující však na symboliku života a smrti a rovnost všech lidí před Bohem bez ohledu na společenské postavení. Z lidských kostí tak vznikly např. obrovské pyramidy, lustr ze všech lidských kostí, později např. i Schwarzenberský rodový erb.

Obr. 6: Interiér Kostnice

Zdroj: archiv autora (2019)

- **Vlašský dvůr**

Vlašský dvůr byl přes všechny ostatní stavby možná vůbec tou nejdůležitější budovou v Kutné Hoře. Zde totiž končilo veškeré vytěžené stříbro. Právě sem král Václav II. v roce 1300 soustředil veškerou ražbu mincí a téhož roku zde nechal vybudovat královskou mincovnu. V té se potom jako na jediném místě začalo tentýž rok razit nové české platidlo – pražské groše. Vlašský dvůr tehdy představoval jakýsi správní dvůr zdejší těžby a mincovnictví. Později byl přímo v jeho areálu k mincovně vybudován i královský palác, který panovníci využívali nejen pro přenocování v Kutné Hoře, ale i jako místo pro řešení státnických záležitostí. Královská mincovna produkující pražské groše a později po jejich skončení ještě habsburské tolary zde vydržela až do jejího zrušení roku 1727, kdy byla v kutnohorské mincovně vyražena poslední mince.

Obr. 7: Vlašský dvůr

Zdroj: archiv autora (2019)

- **Muzeum Hrádek**

Hrádek je malá gotická tvrz, která nebyla během historie nijak významnou stavbou. Dnes je však Hrádek sídlem Českého muzea stříbra, kde je každý návštěvník seznámen s procesem dobývání stříbrné rudy v Kutné Hoře a jejím následným zpracováním. Především ale Hrádek dnes nabízí vstup do kutnohorského podzemí a poznání tajemství kutnohorského dolování. Návštěvníkům je tak umožněno poznat život místních havířů a vstoupit do jediného veřejnosti zpřístupněného kutnohorského dolu.

Obr. 8: Hrádek – České muzeum stříbra

Zdroj: Asociace muzeí a galerií ČR (2014)

- Dačického dům

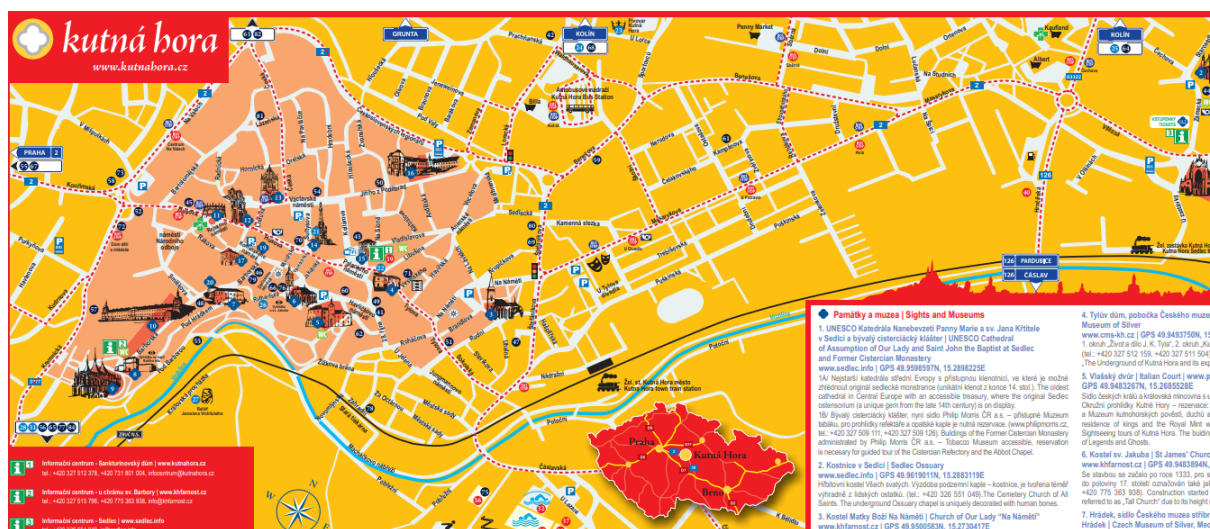
Rodný dům jednoho z mnoha významných kutnohorských rodáků, známého renesančního frejře, vlnapitele, šlechtice Mikuláše Dačického z Heslova. Tento český patriot v závěru svého života v tomto svém domě velmi často pobýval a sepisoval zde svá díla Paměti a Prostopravda. Po kvalitní rekonstrukci domu zde vyrostlo Výukové centrum organizace UNESCO.

Obr. 9: Dačického dům

Zdroj: archiv autora (2019)

Všechny zmíněné památky jsou přístupné veřejnosti. Otevřeny jsou celoročně, s výjimkou kutnohorských dolů v Českém muzeu stříbra Hrádek. Ty jsou mimo turistickou sezónu uzavřeny.

Obr. 10: Mapa Kutné Hory s vyznačeným historickým jádrem a jeho památkami

Zdroj: Destinace Kutná Hora (2019a)

5.2.3 Kulturní akce v Kutné Hoře

Od prvního lednového do posledního prosincového dne je kalendář akcí Kutné Hory naplněn velkým množstvím kulturních akcí, často spjatých s kutnohorskou historií.

Největší věhlas, návštěvnost a pozornost bezpochyby patří *Královskému stříbření Kutné Hory*. Jedná se o každoroční slavnost, pořádanou již od roku 1992, kdy se předposlední červnový víkend

Kutná Hora doslova vrátí v dějinách o 600 let zpět, na počátek 15. století. Kutná Hora si při tomto „stříbření“ připomíná velkolepou, historicky pravdivou návštěvu oblíbené Kutné Hory tehdejším českým králem Václavem IV. s jeho chotí. Jejich velkolepé přivítání místními občany, konšely, havíři a měšťany má připomenout tehdejší vřelý vztah kutnohorských obyvatel a krále Václava IV., dále také bohatství a prosperitu hornického města v té době. Královský kostýmovaný průvod městem, město zdobené barevnými prapory, havířské průvody, rytířské zápasy, ukázky středověkých tanců, královská svatá mše v chrámu sv. Barbory, přehlídky, královo jezdectvo. Akce je navíc zasazena do areálu chrámu sv. Barbory za doprovodu středověké hudby a specialit. To vše vytváří více než autentickou atmosféru středověku. Není proto divu, že má tato slavnost čím dál větší návštěvnost.

Obr. 11: Královské stříbření Kutné Hory
Zdroj: archiv autora (2019)

V roce 2009 byl zahájen kulturní festival s názvem *Kutnohorské léto*. Je to souhrnný název pro všechny jeho akce probíhající od června do září. Jedná se o soubor netradičních, většinou nočních komentovaných prohlídek interiérů téměř všech kutnohorských památek, které jsou navíc vyzdobeny pouze svíčkami. Dalšími prohlídkami jsou i večerní tematické kostýmované prohlídky ulicemi města. Návštěvníky tak provede městem např. Mikuláš Dačický, kutnohorští havíři, nebo se návštěvníci vydají po stopách kutnohorských pověstí. Tento festival si získává velkou oblibu. Návštěvník se díky nim dokáže lépe vcítit do tajemné historie města a částečně se do ní i vcítit (Zelenka 2015, str. 68). Prohlídky jsou opakovaně rozvrženy do celého týdne, aby návštěvník

nemusel řešit, které prohlídce musí dát přednost před ostatními, přestože by jich navštívil více. Toto rozvržení má i podpořit rozhodnutí návštěvníků strávit v Kutné Hoře více než jeden den.

Obr. 12: Noční prohlídka Sedlecké katedrály

Zdroj: Super event (2017)

Velké oblibě se vždy koncem dubna těší i kutnohorské *Slavnosti piva*, Ty se pořádají teprve od roku 2017. S historií Kutné Hory bylo totiž odjakživa spojeno i pivovarnictví, a právě v roce 2017 byl po několika letech chátrání zrekonstruován a znovuotevřen jediný dochovaný kutnohorský pivovar. K výročí obnovení kutnohorského pivovarnictví tak přímo v areálu pivovaru probíhají soutěže, slavnosti, bohatý kulturní program nebo se hosté mohou zúčastnit komentované prohlídky pivovaru a výrobních fází přímo od samotného sládka. Jelikož je město spjato s těžbou kovů, je nově vařená značka „Kutná Hora“ symbolicky pojmenována jako bronzová 10°, stříbrná 11° a zlatá 12°.

Mezi další významné každoroční kulturní akce patří *Dny evropského dědictví*, kdy jsou veřejnosti zpřístupněny jinak nepřístupné historické prostory, *Probouzení Kutné Hory*, což je zahájení turistické sezóny řadou divadelních představení v ulicích města, *Ortenova Kutná Hora*, tedy celostátní soutěž mladých fotografů a básníků (básník Jiří Orten je kutnohorský rodák), nebo *Mezinárodní hudební festival Kutná Hora*, kdy v historických prostorách probíhá zhruba desetidenní festival klasické komorní hudby na mezinárodní úrovni od českých i zahraničních hudebních osobností. Tento festival patří mezi nejvýznamnější festivaly komorní hudby v České republice.

5.2.4 Realizační předpoklady

- **Doprava**

Poloha Kutné Hory téměř v samotném středu České republiky, navíc v malé vzdálenosti od Prahy, ji dělá snadno dopravně dostupnou. Pro silniční dopravu je ideální silnice první třídy I/2, spojující Prahu, Kutnou Horu a Pardubice, Další možností je silnice první třídy I/12. Ta vede z Prahy přes Kolín, který je od Kutné Hory vzdálený jen zhruba 11 kilometrů. Město zároveň leží na silnici I/38, táhnoucí se od rakouských hranic přes Vysočinu a Polabí až do severních Čech. Do Kutné Hory je jednoduché dostat se i využitím železniční dopravy. Z Prahy jezdí každé 2 hodiny přímý rychlík do Kutné Hory a dále na Moravu. V odpoledních hodinách dokonce každou hodinu. Cesta trvá zhruba 50 minut. Opačným směrem pak jezdí vlak každé 2 hodiny. Jedná se bohužel o jediný přímý železniční spoj mezi Prahou a Kutnou Horou. Výhodou i nevýhodou je poloha hlavního vlakového nádraží na samotném okraji města, téměř na opačném konci od historického jádra. Ve městě je zavedena městská hromadná doprava s intervaly jízd každých 30 minut, o víkendech a ve státní svátky každých 60 minut. Z Kutné Hory vede i regionální železniční dráha směrem na Zruč nad Sázavou.

- **Ubytování**

Městský portál pro návštěvníky s názvem Destinace Kutná Hora (2019b) zhotovil velmi přehledný seznam všech ubytovacích možností v Kutné Hoře. V první řadě má Kutná Hora k dispozici 11 hotelů o celkové kapacitě 528 míst. Tyto hotely jsou většinou menší, pouze 2 z nich disponují kapacitou nad 100 míst. 9 hotelů je tříhvězdičkových, 2 kutnohorské hotely jsou čtyřhvězdičkové (hotel Opat, hotel Zlatá Stoupa). Atmosféře středověkého města dopomáhá i fakt, že většina hotelů nese jméno nějakým způsobem spojeným s místní historií (hotel Opat, hotel U Hrnčíře, hotel U Kata, hotel U Varhanáře, hotel U Zvonu, hotel U Vlašského dvora). Kromě hotelů je možné si vybrat z 21 penzionů nabízejících dohromady dalších 344 lůžek. Ostatní ubytovací zařízení typu priváty nebo kempy poskytují ubytování pro 182 lidí. V celkovém součtu je tak Kutná Hora schopná nabídnout ubytování pro 1054 hostů.

- **Stravování**

Pro šťastně strávený čas v destinaci i pro uspokojení základních potřeb je nutné se dobře najíst. Většina restaurací v Kutné Hoře nabízí českou kuchyni, na jídelních lístcích najdeme ale i pokrmy mezinárodní. Možností výběru je mnoho, jídla jsou různě cenově dostupná. Krom českých restaurací najdeme v Kutné Hoře i kuchyně mexické, italské, čínské a turecké. Jelikož se Kutná Hora snaží připomenout svou středověkou minulost, snaží se i ve směru gastronomie podat místní českou kuchyni v historickém stylu. Proto jsou některé kutnohorské restaurace zařízeny v podobě

středověkých krčem podávající speciality připravované na ohni, navíc v historickém prostředí. Mezi tyto restaurace patří v první řadě stylová staročeská restaurace Dačický a dále restaurace V Ruthardce. Není náhodou, že patří k těm nejžádanějším, a to dokonce i mezi rezidenty města. Velká poptávka po zmíněných restauracích však způsobuje problém v podobě nízké kapacity obou restaurací. V době oběda a večere nemá mnohdy návštěvník bez rezervace šanci zde najít volné místo.

5.2.5 Sport a volný čas

V Kutné Hoře jsou k dispozici i možnosti pro návštěvníky, kteří by zde nevyhledávali historii, nebo se naopak již cítili historií přehlceni a chtěli si od ní odpočinout sportovní aktivitou. V hlavní letní turistické sezóně patří k hlavním nabídkám destinace velký plavecký areál, který se dělí na krytý bazén a venkovní koupaliště s divokou řekou a dvěma tobogány. V tomto sportovním komplexu je možné využít hřišť pro tenis volejbal, a dokonce se zde nachází i areál pro čtyřkolky. Zcela kuriózním zážitkem může být místní nepříliš známá bobová dráha, která je však se svou délkou 1565 metrů nejdelší bobovou dráhou v České republice a dokonce 2. nejdelší v Evropě (Bobová dráha Kutná Hora, 2017). Ve městě jsou dále různé tělocvičny, půjčovny kol, posilovny, squash, bowling a zimní stadion s možností veřejného bruslení v zimních měsících.

Kdo by chtěl opustit ruch města, je v okolí Kutné Hory díky skalnatému terénu i dobrá příležitost pro horolezectví (případně je možné využít umělou stěnu). Místní přírodou vedou bezmála dvě desítky cyklotras do zajímavých míst v okolí (okolní rozhledny či jezírka, zámek Kačina, zámek Žleby, obora s bílymi jeleny). Hojná je i nabídka naučných stezek. Tzv. hornická naučná stezka, vybudovaná koncem 90. let vede po stopách kutnohorské důlní činnosti, Další stezky seznamují návštěvníky s geologickými kuriozitami zdejšího prostředí. Pro ty největší sportovní nadšence se nedaleko Kutné Hory nachází sportovní letiště s možností vyhlídkových letů nad městem či směrem na Posázaví.

5.3 Zápís Kutné Hory na Seznam UNESCO

S docházejícím stříbrem klesal zájem o Kutnou Horu. Stav kutnohorských památek se razantně zhoršil zejména po druhé světové válce. Projevily se sice snahy o jejich zachování, tyto plány však nepřinesly nic. Mezi snahy lze zahrnout vyhlášení Kutné Hory památkovou rezervací v roce 1961, především pak i rozsáhlý projekt obnovy kutnohorských památek v roce 1968. Ten zahrnoval i vybudování zcela nové infrastruktury cestovního ruchu v Kutné Hoře. Představitelé města se tak tímto projektem snažili využít tehdejší uvolněnější atmosféry jara 1968, aby navrátili zanedbávané Kutné Hoře její jméno a slávu. Srpnové události roku 1968 však zmařily veškeré plány dříve, než se mohly zrealizovat. Město a jeho klenoty tak chátraly dál, o město nikdo moc nejevil zájem. V 70. a 80. letech bylo provedeno jen minimum úprav. Většina památek byla tehdy ve vlastnictví státu a komunistický režim se o ně téměř nezajímal. Opravy probíhaly pouze u nejkritičtějších případů, kterých tehdy bylo ve skutečnosti více, než kdokoli v přiznal. Jeden dům se rekonstruoval i 10 let. Jelikož historické památky města byly v té době naprosto na okraji zájmu, hrozil zánik mimořádných staveb v samotném historickém jádru města. Kutná Hora byla tehdy odborníky pokládána za stavebně nejvíce ohrožené město v Československu (Pospíšil 2009, str. 10). V 80. letech se dokonce přemýšlelo, že kvůli zanedbaným památkám a jejich špatném stavu bude zrušeno prohlášení Kutné Hory památkovou rezervací.

Blýskání na lepší časy přinesl rok 1989. Tento rok znamenal pro společnost zcela zásadní změny ve všech směrech, včetně přístupu k ochraně památek. Trvalo však nějakou dobu, než se urovnaly poměry po rozsáhlých vlastnických změnách probíhajících restitucí, dražeb nebo prodeje nemovitostí. Nicméně v 1. polovině 90. let se již ukázal prvotní zájem přicházejících investorů do Kutné Hory, kteří zde začali s prvními rekonstrukcemi. Ty však bohužel byly zpočátku prováděny zbrkle, s nedostatkem zkušených odborníků a se zcela neosvědčenými postupy a materiály. První stavební obnovy ve městě tak bohužel přinesly ztráty. Některé neuvážené přestavby nebo násilné přestavby byly pro mnoho domů velmi osudnými a několik domů se kvůli nim nakonec nevyhnulo demolicí.

V rámci porevolučního uspořádání města chtěli jeho představitelé obnovit cestovní ruch v Kutné Hoře, včetně pořádaných historických slavností a zvyků. Cílem bylo oslovit nejen republiku, ale i celý svět. Chtěli představit světu Kutnou Horu a její památky, jak jsou jedinečné a jak je tím pádem důležité, aby tyto doposud zanedbávané památky byly zachovány. Významnosti a jedinečnosti si byla postupem času vědoma i česká vláda, proto začala na přípravě té největší možné pocty, a sice nominování historického jádra Kutné Hory včetně obou katedrál na zápis na Seznam světového dědictví UNESCO.

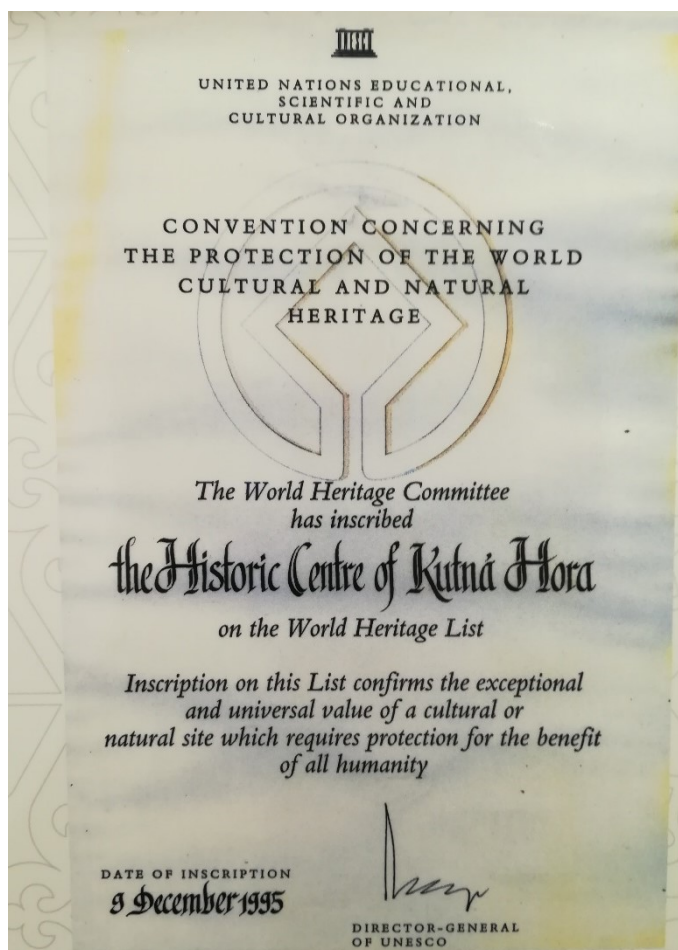
Pro tento krok byla připravena velmi kvalitní a podrobná dokumentace. Na základě té bylo na zasedání Výboru světového dědictví dne 9. prosince roku 1995 historické jádro spolu s chrámem sv. Barbory a katedrálou v Sedlci prohlášeno památkou UNESCO.

Kutné Hoře byla zápisem na Seznam UNESCO přiznána hned 2 významná hodnotící kritéria pro zápis (Kučová 2018, str. 117):

Kritérium (ii): „*Městská struktura Kutné Hory je tvořena množstvím budov vysoké architektonické a umělecké kvality. Pozoruhodný je zejména chrám sv. Barbory, který měl zásadní vliv na následný vývoj architektury ve střední Evropě.*“

Kritérium (iv): „*Historické jádro Kutné Hory s chrámy sv. Barbory a Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci představuje mimořádný příklad středověkého města, jehož bohatství a prosperita byly založeny na stříbrných dolech.*“

Na Kutné Hoře byla sledována a vyzdvížena především celistvost, určující výjimečnou světovou hodnotu statku, a autenticita. V tomto případě se týká vlastního urbanismu města, včetně jeho dokonale zachovaného půdorysu a jeho jednotlivých stavebních a architektonických součástí. Historické centrum Kutné Hory se tak stalo v pořadí pátou českou památkou na Seznamu UNESCO. Dodnes je toto zařazení mezi nejcenější světové památky nejvýznamnějším momentem v novodobé historii Kutné Hory.

Obr. 13: Dekret zápisu města Kutné Hory na Seznam památek světového dědictví UNESCO.

Zdroj: Kutnohorské devítky (2019)

K zápisu se tehdy vyjádřil i tehdejší prezident Václav Havel, který 14. května 1996 zaslal tehdejšímu starostovi Kutné Hory Ivu Šanci gratulační dopis (Kutnohorské devítky, 2019):

„Vážený pane starosto,

upřímně Vám blahopřeju k tomu, že Kutná Hora byla zapsána na listinu kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

Vaše město tedy patří mezi místa, objekty, výtvořiny lidského ducha i samé přírody, jež jsou vnímána jako součást celosvětového kulturního dědictví. Vašemu městu se tak dostalo cti, která není ani zdaleka vyhrazena každé obci či každé kulturní památce.

Dovolím si tvrdit, že toto rozhodnutí nevychází pouze z nesporné jedinečnosti památkových hodnot Kutné Hory, nýbrž také ze schopnosti jejich občanů o toto bohatství se starat a vážit si jej. Spojení kulturní hodnoty s lidskou péčí a občanským zájmem totiž není v dnešním světě vůbec samozřejmé. A já osobně se domnívám, že dobrým občanem své obce je pouze ten, který svou-třeba i nepatrnou troškou-přispívá k uchování odkazu předchozích generací. Proto tedy lze ocenění Kutné Hory organizací UNESCO také vnímat jako důkaz širší odpovědnosti občanů k jejich městu a jeho tradicím.

Myslím, že právě v tomto spojení je onen světový obsah zařazení města na seznam kulturního dědictví UNESCO

Těším se z něj s Vámi a zároveň Vám přeji, aby mu Kutná Hora i v budoucnu dostála.

Václav Havel “

Prezident Václav Havel ještě téhož roku Kutnou Horu osobně navštívil.

Kutné Hoře se dostalo obrovské světové i státní pozornosti. Přiznáním mimořádné hodnoty Kutné Hory se rozvinuly obrovské možnosti využívat dotačních prostředků Ministerstva kultury ČR a také Fondu světového dědictví pro velkou obnovu města. První změny provedené po roce 1995 se týkaly uspořádání města a jeho nové struktury v oblasti cestovního ruchu. Již v roce 1996 zde byla zřízena Průvodcovská služba Kutná Hora, zajišťující nejen správu a prohlídkové okruhy ve Vlašském dvoře, ale také začala s nabídkou okružních prohlídek po celém městě. Těsně po svém založení začala Průvodcovská služba jednat s agenturou CzechTourism a výsledkem těchto jednání bylo zařazení Kutné Hory do programu tzv. fam tripů, tj. „seznamovacích zájezdů pro zástupce českých i zahraničních cestovních kanceláří a agentur za účelem seznámení se s destinací a její následnou propagací“ (Zelenka a Pásková 2012, str. 160). Z iniciativy Městského úřadu byla v roce 1997 založena Nadace Kutná Hora – památka UNESCO, která se zabývá dokumentací a prezentací Kutné Hory jako světové památky UNESCO. Mezi její další cíle patří zachování kulturního dědictví a genia loci Kutné Hory jako historického města. Mapuje stavební

vývoj Kutné Hory, sblíží veřejnost s projekty a správou památkových objektů, organizuje různé odborné přednášky aj. Jejimi členy jsou specialisté na památkovou péči, architekti, restaurátoři a čelní představitelé městské samosprávy. Nadace se také zavazuje ke spolupráci s českými a světovými městy, zapsanými na listinu Světového dědictví UNESCO. Důkazem, že se novou situací v Kutné Hoře podařilo zvládnout se ctí je skutečnost, že město obdrželo v roce 1999 prestižní titul „historické město roku“.

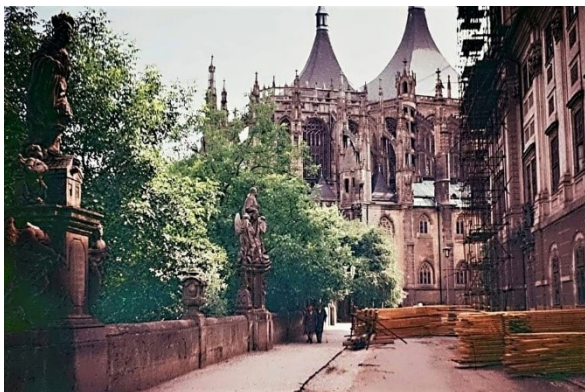
Na přelomu tisíciletí pak začala nejtěžší fáze obnovy města – rekonstrukce hlavních památkových objektů. Velmi průlomovým záměrem byla od počátku nejen jejich oprava, ale především jejich zpřístupnění veřejnosti. Mnoho z nich totiž do té doby veřejnosti přístupných nebylo. Finanční prostředky pro tuto fázi byly získány nejen z Fondu pro světové dědictví, ale i z dotačních programů Ministerstva kultury ČR, ze státní kasy, z rozpočtu Středočeského kraje a také od mnoha soukromníků. Po roce 2004 se k těmto zdrojům přidaly i fondy a dotace Evropské unie.

Mezi jedny z prvních projektů byla záchrana Kaple Božího těla vedle chrámu sv. Barbory, a to již v roce 1998. Tato kaple byla v tak žalostném a zanedbávaném stavu, že se ke konci století dostala na seznam 100 nejohroženějších památek světa.

Po roce 2000 byla započata oprava kutnohorských katedrál, které obě byly konkrétně na Seznamu UNESCO zapsány. V katastrofálním stavu byla katedrála Nanebevzetí Panny Marie, dlouhodobě zcela neudržovaná památka. Téměř 100 let na ni nebyly podniknuty jakékoli zásahy, v havarijním stavu byly především nosné konstrukce. Rozsáhlá rekonstrukce, výmalby, v některých případech i rozebrání některých malých částí a stavba nových umožnily, že v roce 2009 mohla být znovuzrozená katedrála otevřena veřejnosti. Velkou novinkou bylo zpřístupnění opravených podkrovních částí.

Neméně náročnou byla neodkladná rekonstrukce Chrámu sv. Barbory, která je dodnes brána jako největší projekt celé tehdejší obnovy města. Oprava byla prováděna s mimořádnou pečlivostí. Důkazem toho je fakt, že krom statických a dekoračních oprav musel být vyměněn celý jeden vnější opěrný oblouk. Takový proces nebyl za posledních 100 nikde v zemi proveden. Hojně také musely být opravy malířské a sochařské. S opravami chrámu se započalo v roce 1999 a byly dokončeny v roce 2012. Velkým projektem byla i rozsáhlá úprava objektu bývalé Jezuitské koleje a jejího okolí. Ta započala v roce 2004 a pokračovala až do roku 2010. Byla zrekonstruována pro galerijní účely, dnes se v ní nachází Galerie Středočeského kraje GASK, druhá největší galerie v České republice. Oprava této budovy dala jménu zcela jinou tvář. Zanedbaný a špinavý objekt se rázem proměnil v zářící stavbu, hrdě tvořící spolu s Chrámem sv. Barbory hlavní panorama celého města. Jezuitská kolej byla navíc zcela zpřístupněna veřejnosti (s výjimkou depositáře). Do té doby

byly její interiéry veřejnosti zcela neznámé, přes 200 let zde byla vojenská kasárna a před nimi sloužil objekt jako klášter. Nikdo proto po několik generací netušil, jak to uvnitř vypadá. Spolu se samotnou Jezuitskou kolejí bylo upraveno i její okolí. Vybudování zdobného parku, úprava pěších zón okolo Jezuitské koleje i Chrámu sv. Barbory, to vše tehdy bylo součástí mnohých úprav objektů.

Obr. 14: Okolí chrámu sv. Barbory před rekonstrukcí

Zdroj: rodinný archiv autora

Obr. 15: Okolí chrámu sv. Barbory po rekonstrukci.

Zdroj: archiv autora (2019)

Kvantitu stavebních a restaurátorských prací doplňuje i jejich kvalita. Rekonstrukce byly prováděny na špičkové úrovni a při té příležitosti došlo i k důkladnému zdokumentování a architektonickému zmapování všech památek v Kutné Hoře. Kromě toho byly úpravy města a pamětihodností prováděny pod velkým dozorem odborníků a památkářů, aby nebyla ohrožena celistvost a autenticita památek a aby obnova města nenarušila ona kritéria a přednosti, pro které byla Kutná Hora na Seznam UNESCO zapsána (Kučová 2018, str. 118). Pochopitelně totiž probíhá pravidelný monitoring ze strany organizace UNESCO a v případě odchýlení by hrozilo vyškrtnutí ze Seznamu světového kulturního dědictví.

Na čelním místě stojí obnova obou kutnohorských katedrál, dále obnova kostelů Panny Marie na Náměti, kostela Všechn svatých, Kamenné kašny, a bezmála stovky měšťanských domů. Oprav se dočkaly i další kutnohorské kostely a historické objekty jako např. Morový sloup. Od počátku 21. století započaly i procesy postupného vydláždění města namísto původního asfaltového povrchu. Od roku 2016 je rozjetý projekt obrovské revitalizace Vlašského dvora a parku pod Vlašským dvorem.

Obr. 16: Jezuitská kolej před rekonstrukcí

Zdroj: rodinný archiv autora

Obr. 17: Jezuitská kolej po rekonstrukci

Zdroj: archiv autora (2019)

V celkovém součtu všech finančních prostředků a různých dotací od výše jmenovaných zdrojů s připočtením příspěvků ze soukromých zdrojů a památek samotných se dojde k závěru, že na obnovu historického jádra a obou katedrál bylo vynaloženo téměř 2,5 miliardy Kč (Kutnohorské devítka, 2019), z toho 200 milionů korun jen Chrám sv. Barbory.

Kutná Hora se dnes snaží být i aktivním členem celosvětové organizace UNESCO. V letech 2014-2015 se Nadace Kutná Hora – památka UNESCO podílela na přípravě a zároveň následně rozsáhlé rekonstrukci Dačického domu v historickém jádru města, ze kterého bylo v rámci projektu vybudováno Výukové a prezentační centrum kulturního dědictví UNESCO. To slouží především jako edukační centrum o památkách UNESCO jak v České republice, tak na světě.

Je tedy možné konstatovat, že zchátralá a zapomenutá Kutná Hora se za 25 let v organizaci UNESCO, které v roce 2020 slaví, změnila v perlu mezi českými městy. Rozsáhlými opravami za celé čtvrtstoletí se podařilo zachránit a obnovit dědictví našich předků.

5.4 Případová studie – procházka Kutnou Horou

5.4.1 Úvod do případové studie

Tato případová studie se snaží vystihnout autenticitu a genia loci Kutné Hory přímo v jejích ulicích. Následující studie bude založena především na osobních zkušenostech autora. Autor této bakalářské práce je nejen kutnohorským rodákem, ale také se přes 10 let aktivně věnuje místnímu cestovnímu ruchu jako průvodce okružních prohlídek po Kutné Hoře pro české a zahraniční návštěvníky. Provádí v hlavní turistické sezóně i mimo ni. Prováděnými jsou jednotlivci, páry i velké skupiny. Za své působení již nasbíral řadu zkušeností a především poznatků, jak co nejlépe návštěvníkům Kutnou Horu představit a poukázat na její autenticitu. Aby toho pokaždé docílil, volí v závislosti na časové možnosti vždy takovou trasu styl prohlídky, jež by uspokojila návštěvníkovo očekávání a dala mu přitom ještě něco navíc. Prohlídková trasa je vždy jiná, záleží na okolnostech, povaze návštěvníka, a především také na samotném uvážení průvodce. Z nepřeberného množství možných cest a směrů prohlídek upřednostňuje však autor jednu konkrétní trasu, kterou návštěvníkům představuje osobně nejradši. Tato trasa vede od chrámu sv. Barbory až k Vlašskému dvoru. Během této trasy jsou návštěvníci vnořeni do nejhezčí části Kutné Hory, mají šanci spatřit krásné památky a romantické výhledy, vše doplněno poutavým výkladem. Autorovým cílem je tak zahrnout návštěvníky během této cesty do naprostého pocitu jedinečnosti výjimečnosti toho, co vidí okolo sebe. Snaží se v nich tak probudit vnímání magického genia loci, kterým Kutná Hora disponuje a vyzdvihnout tak její autenticitu a všechna její nej. Toto je zároveň cílem této případové studie.

5.4.2 Od hlavní dominanty města

Zlatou éru vrcholného středověku a hrdost kutnohorských obyvatel, kteří se snažili vyrovnat i samotné Praze, doslova vystihuje stavba, která se dodnes stala ikonou města. Není však jen symbolem města, je také ukázkovým a jedinečným příkladem evropské gotické architektury.

Chrám sv. Barbory je dominantně se tyčící stavbou, která je dokonale vidět ze všech stran. Již z dálky působí monumentálně, natož pak, když se člověk dostane přímo k ní. Stavba je doslova zhmotněním kutnohorské dávné slávy a bohatství z těžby stříbra. Chrám však vznikl do jisté míry náhodou.

Bohatí měšťané, důlní podnikatelé i prostí občané rostoucí Kutné Hory si po vypuknutí stříbrné horečky chtěli vybudovat vlastní malý kostelík, který by byl nezávislý na cisterciácké správě města. A jelikož stříbra byl dostatek, rozhodli se nešetřit. Z původně malého plánovaného kostelíku postupně stala stavba nevšední krásy, která z architektonického hlediska již splňovala

prvky katedrály. Tuto církevní stavbu tedy nefinancovala církev, ale samotní obyvatelé města. Z pouhé snahy vymanit se z vlivu cisterciáckého kláštera v Sedlci se tak svatobarborský chrám stal jeho největším konkurentem a rivalem. Tento chrám byl zasvěcen sv. Barboře, patronce všech horníků a havířů.

Málokterý dnešní návštěvník Kutné Hory opustí město, a přitom tuto katedrálu nenavštíví. Ať už přijde k ní, nebo vejde dovnitř. Při vstupu do katedrály jako by člověk na chvíli přestal dýchat. Prvních pár vteřin pocítí něco nepopsatelného.

Vysoké sloupy, rozlehlá katedrála, ohromné prostory, rozzářené navíc pro tak velkou sakrální stavbu nezvykle velkým množstvím světla.

Aby člověk pocítil a vychutnal si místního genia loci, může si sednout do lavice, vnímat krásu okolo sebe a nechat na sebe doslova dýchat historii. Chrám navíc překvapivě nikdy není zaplněn davy turistických skupin, takže není ochuzen o svou autenticitu.

Cítění genia loci je zde ještě více podpořeno sezónními akcemi v interiéru chrámu a mají tak o to větší atmosféru. Jen pro příklad lze zmínit večerní kostýmované prohlídky při svíčkách, Rybovu mši vánoční, či varhanní festival, kdy se do prostoru gotické katedrály rozezní její varhany čítající 4000 píšůal.

Na jedinečnosti chrámu mají zásluhu i mistři, kteří ho navrhovali. Na stavbu byly povolány architektonické špičky té doby. Největší stavařské elity středověké gotiky, všichni se podíleli na stavbě a použili zde zcela nové stavební prvky, díky čemuž pak měl chrám měl velký vliv na architekturu celé střední Evropy.

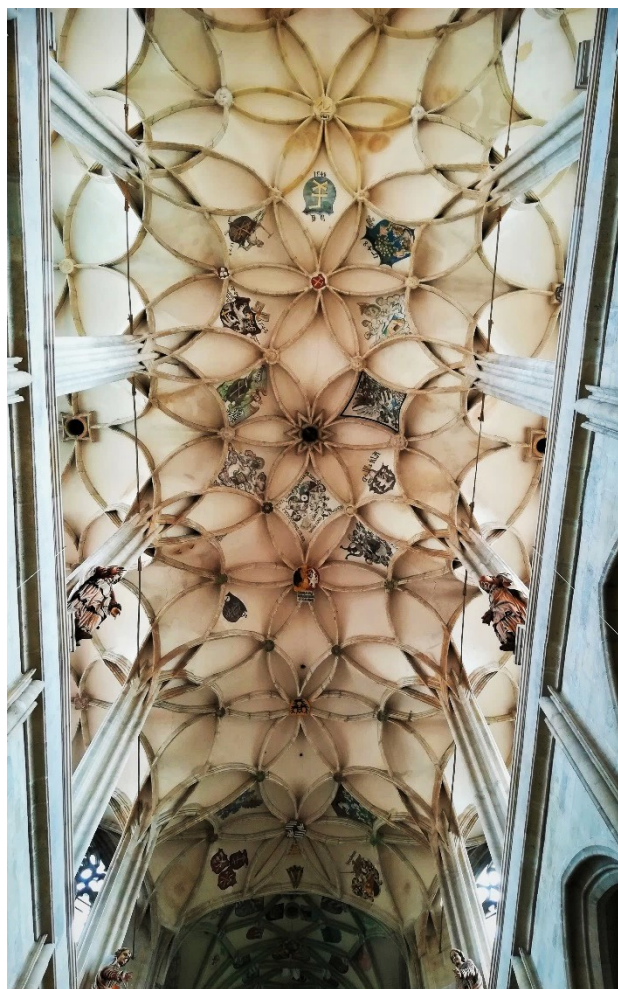
Nové stavební prvky, řešení statiky a rozložení váhy, opěrné systémy, velká okna dodávající dovnitř katedrály nezvyklé množství světla. netypické střechy a další netradiční uchopení stavby oproti zažitým stavebním stylům.

Obr. 18: Interiér chrámu sv. Barbory

Zdroj: archiv autora (2019)

Impozantní interiér chrámu je navíc doplněn dekorací sochařskou i malířskou. Při prohlídce chrámu lze pozorovat znázornění celou historii města. Fresky zobrazující ražbu mincí, socha kutajícího havíře, období renesanční, následná doba barokní, spojená s příchodem Jezuitů do Kutné Hory, i některé významné momenty pro Kutnou Horu na počátku 20. století.

Obr. 19: Strop chrámu sv. Barbory

Zdroj: archiv autora (2019)

města a její 3 typické špičaté střechy jsou ikonicky znázorněny na většině symbolů, znaků a log města Kutná Hora.

5.4.3 Po „mostě“ okolo Jezuitské koleje

Od chrámu sv. Barbory vede cesta směrem do centra po tzv. „mostě“. Takto se symbolicky nazývá pěší zóna podél Jezuitské koleje, přestože nevede přes žádný vodní tok. Jelikož na jedné straně této dlouhé a zároveň široké zóny se nacházejí vysoké sochy světců, připomíná tak tento úsek jednu polovinu Karlova mostu v Praze. Na rozdíl od Karlova mostu je na tomto „mostě“ daleko méně lidí, tudíž si návštěvníci mohou procházku s výhledem na město více vychutnat.

V celé Evropě je mnoho gotických monumentálních chrámů, sv. Barbora má však něco, co ji od ostatních odlišuje. V první řadě už jen samotný nezvyk, jak obrovská je to stavba v tak malém městě. Takovéto dominantní a obrovské katedrály bývají většinou ve velkých městech, často právě v samotných hlavních městech. Kutná Hora však není hlavní město, není dokonce ani krajské. Je okresním městem se zhruba 21 000 obyvateli. Ještě větší raritou je skutečnost, že v tak malém městě jsou hned dvě katedrály, a sice chrám sv. Barbory a katedrála Nanebevzetí Panny Marie a sv. Jana Křtitele v Sedlci. Kutná Hora je v tomto ohledu jedinečná také tím, že zde stojí dvě hned dvě katedrály, a přitom ani jedna není sídlem biskupa.

I když se stavbu nepodařilo dokončit podle původních představ, podle kterých měla být dokonce dvakrát delší, tvoří chrám sv. Barbory naprosto autentickou dominantu

Obr. 20: Procházka přes kutnohorský „most“

Zdroj: archiv autora (2019)

5.4.4 Malebnými uličkami okolo Hrádku

Pozvolným klesáním Barborskou ulicí od „mostu“ směrem k Hrádku se přijde k zúženému prostoru mezi malými a vedle sebe nahuštěnými domy. Tato cesta je navíc vydlážděna kameny, je velmi vlnitá a hrbolatá. Celý tento úsek však působí velmi historicky a dobově. Není proto divu, že právě tato část slouží mnoha českým, a dokonce i zahraničním filmařům jako ideální kulisa pro natáčení historických filmů. Genius loci Kutné Hory jako středověkého města se tak nejednou i na filmové plátno.

Často se stává, že z vedle stojícího Hrádku najednou vyjde skupinka osob v bílých hábitech coby havíři. Jde o návštěvníky Českého muzea stříbra, kteří jdou ulicemi města k nedalekému vchodu do podzemní štol. Výhled na kutnohorské památky, zmiňovaná nerovná ulice a v nich hlouček osob připomínajících havíře před vstupem do dolů, v jedné chvíli má návštěvník před sebou vše jako před 600 lety.

Obr. 21: Zúženou uličkou okolo Hrádku

Zdroj: archiv autora (2019)

Trasa vede dál z kopce do malebné uličky zvané Ruthardské. Je to velmi specifická vydlážděná cestička, tvořící úzký a romantický průchod mezi okolními domky. Její kouzlo je opět posíleno tím, že tu procházející osoby téměř na nikoho nenarazí. Terén je zde navíc velmi zvlněný a cesta dosti křivolaká. Z architektonického hlediska bylo totiž už v minulosti nemožné vybudovat město s alespoň částečnou strukturou. Mohly za to především stříbrné doly, které se táhly pod celým městem. Nejen okolo města, ale přímo pod městem samotným se dodnes v hlubinách rozprostírá podzemní labyrint důlních cest. Téměř při každé prohlídce padne z řad návštěvníků otázka: „A vytěžili tehdy vše?“ Na tuto otázku nikdo nezná odpověď. Do dnešního dne se totiž nedořešilo, zda se během dob dolování podařilo z kutnohorského podzemí vytěžit naprosto veškeré zásoby stříbrné rudy. Každý návštěvník tak může zažít při procházce kutnohorskými uličkami zvláštní magický pocit, zda se někde hluboko pod ním, a právě pod jeho nohama neukrývá ještě nějaká menší či větší zásoba stříbra, kterou havíři nevytěžili ani za několik set let nepřetržitého kutání pod celou Kutnou Horou.

Obr. 22: Ruthardská ulička

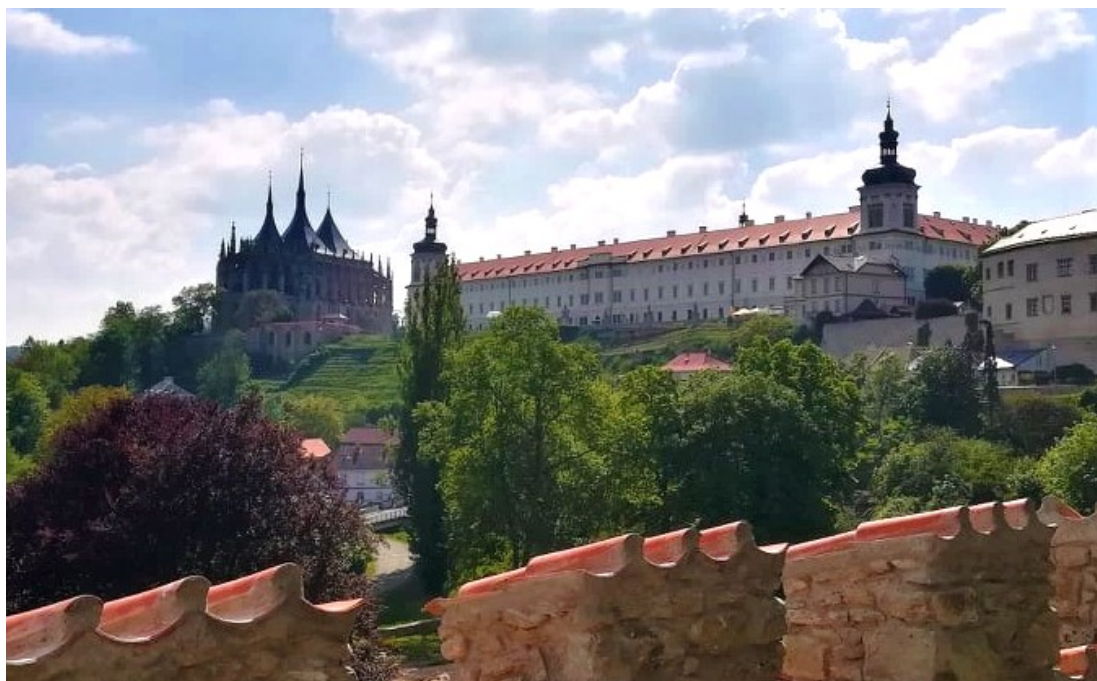
Zdroj: archiv autora (2019)

5.4.5 Dechberoucí městské panorama

V Kutné Hoře existuje mnoho vyhlídkových teras, odkud je možné užít si krásný výhled na město. Ruthardská ulice však směřuje k té neznámější a nejkrásnější z nich. Vstupem na vyhlídku pod sv. Jakubem naskytne návštěvníkům pohled na nejtýpčtější městské panorama, které následně komentují slovy úžasu a nadšení. Pokud chtějí místní autenticitu a krásu zachytit na fotografii, volí tuto terasu jako nejpříhodnější místo. Výhled směřuje na majestátně se tyčící chrám sv. Barbory, Jezuitskou kolej a okolní upravený terén. Obzvláště po rekonstrukci Jezuitské koleje a jejího okolí je výhled na toto panorama o to krásnější.

Na této vyhlídce je zároveň jasně možné spatřit, proč chrám sv. Barbory působí i z dálky tak monumentálně. Prvním důvodem je terén, kde byl zbudován. Chrám je postaven na vyvýšeném

skalním masivu na jednom z nejnvýše položených míst celého města, díky čemuž stavba vyčnívá. Dalším důvodem je její poloha. Každá hlavní dominanta města se nachází většinou v samotném centru města, poblíž hlavního náměstí či hlavní pěší zóny. Svatobarborský chrám však leží mimo střed města. Stojí na samotném okraji Kutné Hory, v dobách středověku dokonce daleko před městskými hradbami. Důvodem je na počátku popisovaný spor a snaha o nezávislost chrámu na řádu cisterciáků. Proto musel být postaven mimo jeho správní oblast, tzn. mimo město. Díky tomu a díky poloze na skalnímu masivu tak katedrála nebyla ani zastavěna žádnými stavbami, které by ji mohly zastiňovat. A právě to ji dodává ještě větší dominantnosti, kterou mohou návštěvníci obdivovat.

Obr. 23: Kutnohorské panorama

Zdroj: archiv autora (2019)

Pohled na tyčící se stavby tvoří nejen jmenované hlavní panorama města, ale budí v lidech i pocit hrdosti nad géníem lidského ducha, který dokázal stvořit tyto zcela jedinečné stavby. Právě tuto krásu by mělo lidstvo uctívat a snažit se ji ochraňovat, aby zde byla zachována i pro další generace.

5.4.6 K bráně Vlašského dvora

Kousek od vyhlídky začínají zdi na první pohled nepřiliš nápadné budovy. K této budově však dříve každý přistupoval s velkou opatrností, jelikož se jednalo o nejstřeženější objekt v celé Kutné Hoře. Touto budovou je Vlašský dvůr, kde byla po objevení stříbra zřízena centrální

královská mincovna a pokladnice celých českých zemí. Zde jako na jediném místě v zemi se razila tvrdá česká měna – pražský groš. Mince se zde i skladovaly, než bylo rozhodnuto, do jakého koutu země budou poslány. Jelikož se jich za celou dobu jejich existence vyrazilo ve Vlašském dvoře údajně něco málo přes půl miliardy, překypovala tak královská mincovna nesmírným bohatstvím. Když člověk zavítá do těchto prostor úložny mincí, se zatajeným dechem vstoupí do místnosti, ve které se dříve nenacházelo nic jiného než peníze, což je pro někoho nepředstavitelné, pro někoho je to představa velmi hezká. Někteří návštěvníci humorně tuto pokladnici přirovnávají k animované postavičce strýčka Skrblíka a jeho trezoru plného mincí. Představa je to skutečně humorná, nicméně k hrubé představě posloužit může, jelikož se od skutečnosti zase tak neliší. Pro úplnost představy mohou návštěvníci zhlédnout živou ukázkou ražby pražského groše, kterou demonstruje místní průvodce převlečený za středověkého raziče, tzv. pregéře. Na vlastní oči a také uši poznají nelehkou práci při výrobě mince, které si vysloužila označení „české středověké euro“. Šlo totiž o první minci, se kterou bylo díky její kvalitě možné ve středověku platit na celém území Evropy.

Obr. 24: Ukázka středověké ražby mincí ve Vlašském dvoře

Zdroj: Destinace Kutná Hora (2016b)

Cesta po dechberoucích památkách Kutné Hory tímto končí, nicméně by mohla pokračovat dále. Tímto úsekem města se autor snažil vystihnout a pozvednout naprostou autenticitu Kutné Hory. Ze všech ulic, domů i kostelů zde na návštěvníky doslova dýchá její dlouhá historie. Město je plné impozantních pamětihodností, které jsou od roku 1995 společným dědictvím celého lidstva. Právě místní památky a bohatá historie umožňuje i po staletích poodhalit atmosféru pro dnešní svět tajemného středověku.

5.5 Řízené rozhovory

5.5.1 Úvod do řízených rozhovorů

V rámci bádání nad otázkou zhodnocení současné situace cestovního ruchu v Kutné Hoře provedl autor řízené rozhovory s několika lokálními pracovníky cestovního ruchu. Výběr dotazovaných nebyl náhodný. Autor vybral osoby na klíčových, většinou manažerských pozicích, kteří mají letitou praxi v oboru a v oblasti cestovního ruchu v Kutné Hoře působí již několik let. Všechny rozhovory proběhly individuálně v červenci a srpnu roku 2019 formou osobní schůzky autora s jednotlivými respondenty. Těm byly pokládány předem připravené otázky, které dotazovaní ihned zodpovídali. Všechny rozhovory probíhaly nezávisle na sobě. Autor práce si odpovědi zaznamenával do poznámkového bloku a zároveň si tvořil zvukový záznam na diktafon, aby zachytil přesnou odpověď respondentů. Otázky byly otevřené a byly jak objektivního, tak v některých případech i subjektivního rázu.

Seznam respondentů:

Respondent č. 1: **Veronika Beránková, DiS.**, koordinátorka průvodcovských služeb v Kutné Hoře, vedoucí provozu Vlašského dvora zodpovídající za tvorbu a zajištění okružních prohlídek pro českou a zahraniční klientelu.

Respondent č. 2: **Ing. Eliška Tivodarová**, vedoucí oddělení cestovního ruchu a marketingu, hlavní vedoucí pro spolupráci se zástupci českých a zahraničních touroperátorů a dalších propagátorů cestovního ruchu. Její práce zahrnuje i spolupráci a komunikaci s místními subjekty cestovního ruchu.

Respondent č. 3: **Ing. Andrea Kapounková**, ředitelka Průvodcovské služby Kutná Hora, p. o.

Respondent č. 4: **Martin Betuštiak**, pracovník turistického informačního centra v Kutné Hoře

Všichni respondenti před konáním rozhovoru souhlasili se zveřejněním jejich osobních údajů, tj. jmen, titulů a funkcí pro tuto práci.

5.5.2 Řízené rozhovory – výstupy

1. Co nejvíce charakterizuje oblast Kutné Hory?

Respondent č. 1:

„Když se řekne Kutná Hora, představím si chrám sv. Barbory, který je vidět jako na dlani z dalekého okolí. Tak jako Liberec například charakterizuje Ještěd, tak v případě Kutné Hory je to chrám sv. Barbory. A pak samozřejmě stříbro.“

Respondent č. 2:

„Jednoznačně památky, a hlavně chrám sv. Barbory, jelikož ten je hlavním symbolem města. Fotografie, loga města, znaky s městem spojené, v drtivé většině je na všech znázorněn chrám sv. Barbory.“

Respondent č. 3:

„Památky, historie, město jako takové. Jeho historie je docela známá v rámci celé země.“

Respondent č. 4:

„Těžba stříbra, ražba pražských grošů, pokladnice středověké Evropy, zápis na Seznam UNESCO díky dvěma budovám katedrálního typu.“

2. Je podle Vás cestovní ruch v Kutné Hoře interpretován pouze díky památkám a historii?

Respondent č. 1:

„Tak zhruba 80 % návštěvníků jede za historií města a památkami. Zbytek jsou lidé, kteří sem přijíždějí za kulturními akcemi Celoročně je zde bohatá nabídka koncertů a kulturních programů jako jsou Stříbření, Slavnosti piva, Gastroslavnosti, Operní týden a další sezónní akce. V okrajovém případě může být důvodem jejich cesty i hezká krajina. Z hlediska sportovního vyžití sem podle mě nejezdí vůbec.“

Respondent č. 2:

„Ve velké míře ano, i když za poslední roky přibylo v Kutné Hoře tolik možností, přibyly bobová dráha, motokáry, muzeum Lega, únikové hry a nabídka se dále rozrůstá. Primárně se logicky bude dále jezdit za památkami, ale je tu i plno jiných alternativ. V neposlední řadě je nutné zmínit i přírodu okolo, cyklostezky a naučné stezky.“

Respondent č. 3:

„Převážně ano a není divu, když jich (památek) je tu tolik, a navíc když jsou tak jedinečné. Nicméně město zároveň láká návštěvníky na ty nejznámější sezónní i mimosezónní kulturní akce, které jsou ovšem také ve většině případů s historií spojeny. Co se tu nově v poslední době ukazuje je turismus za účelem gastronomických zážitků, a to díky gastrofestivalům a nově otevřenému pivovaru.“

Respondent č. 4:

„Ne, to podle mě není. Tvoří to většinu a vždy bude, ale lidé jezdí do Kutné Hory za nabídkou nespočetného množství kulturních akcí. Obzvláště, když jsou téměř všechny každoroční.“

3. Co konkrétně lidi nejvíce do Kutné Hory přitahuje?**Respondent č. 1:**

„Toho je mnoho, je těžké si vybrat. Ale největším turistickým magnetem je v Kutné Hoře Kostnice. Nevím, co na ní ti lidé vidí. V Kutné Hoře je podle mě plno krásnějších míst. V Kostnici jsem byla jednou a už tam nikdy nepotřebuji jít. Názory na tuto památku jsou ale rozdílné. Ve své profesi zprostředkovávání průvodcovských okruhů po celém městě jsem se často setkala se skupinami, které si objednaly průvodcovské služby, ale vyjádřily speciální přání se Kostnici vyhnout a cíleně ji nezahrnout do poznání Kutné Hory.“

Respondent č. 2:

„Nejvíce je přitahuje jedinečnost Kostnice. Je to památka na světové poměry zvláštní a jedinečná. Já osobně bych asi Kostnici nevyhledávala. Kostnice má už takovou návštěvnost a je tam tolik lidí, že už právě kvůli davům ztrácí ten pocit jedinečnosti. Dříve to na mě dýchalo daleko víc, protože tam bylo daleko méně lidí. Pokud by tam bylo jen pár lidí, bude na ně to místo působilo úplně jinak.“

Respondent č. 3:

„Památky na obou jejích koncích, tedy chrám sv. Barbory a Kostnice. Do Kostnice jsem osobně jednou zavítala a už tam nikdy nechci. Lidé se tam ale houfně budou sjíždět dál. Vysoká návštěvnost je sice pozitivní, kvůli takovému přívalu zvědavců ale to místo už není tím, čím bývalo. Bohužel takový pocit začínám mít i k chrámu sv. Barbory. Není to tak razantní jako v případě Kostnice, ale ta návštěvnost už je také příliš vysoká.“

Respondent č. 4:

„Nejvíce do Kutné Hory láká Kostnice. Ty zástupy lidí a parkoviště plné autobusů z různých koutů Evropy jsou tam už na denním pořádku. A obzvláště v hlavní letní sezóně je uvnitř tolik lidí, že je

problém se dostat z jednoho rohu do druhého. Kdybych však já byl turistou, Kostnici bych vynechal. Ne, že mi to přijde morbidní, ale je to záležitost tak na 10 minut. Ve městě jsou mnohem větší unikáty. Chrám sv. Barbory, Vlašský dvůr a hlavně středověký důl. Konkrétně ten důl vidím jako nedocenený.“

4. Pociťujete Vy osobně v Kutné Hoře nějakou jedinečnou či zvláštní atmosféru?

Respondent č. 1:

„Při procházce Kutnou Horou nic zvláštního nepociťuji, dokud nepřijdu k chrámu sv. Barbory. Ten na mě nějakým způsobem dýchne. Přijde mi jedinečný a má prostě něco, co jsem zatím u žádné památky na světě nepocítila.“

Respondent č. 2:

„Přiznám se, že ano. Samozřejmě záleží na části Kutné Hory. Někde se mi to město doslova nelíbí, ale zase v některých částech si to užívám. Konkrétně třeba chrám sv. Barbory, ten se neokouká nikdy. Už od malička jsem vnímala jeho jedinečnost. Považovala jsem ho a považuji za naprosto fascinující stavbu. Ani nepočítám, kolikrát jsem u ní a v ní už byla a dodnes často sama sebe přistihnu u toho, že mě ta stavba prostě dostane. Skrývá v sobě mnoho autenticity. Dost tomu pomáhá i to, že stojí samostatně, což jí dodává na monumentalitě.“

Respondent č. 3:

„Ano a velmi. Dýchá tu na mě středověk, obzvláště v podvečerní Kutné Hoře. Někdy mám dokonce pocit, že jsem návštěvník a jsem na dovolené, a to jdu třeba z práce. Tím, že je Kutná Hora menší město a nejsou všude davy lidí, město ještě není tak ochuzené o to kouzlo jako velké metropole. Ideálním příkladem je Praha, tam už necítím vůbec nic. Tady v Kutné Hoře se někdy cítím, jako bych se procházela ve 14. století.“

Respondent č. 4:

„Tím, že zde pracuji v cestovním ruchu, už to asi tolik nevnímám. Co mě v Kutné Hoře fascinuje je jeho stříbrná minulost. A všechno to, co se díky němu zde postavilo. Od hlavní dominanty města, tedy chrámu sv. Barbory, přes domy ve městě až památkám, které ani ve městě nejsou. Město jako takové nemá ve světě obdoby.“

5. Jaké jsou silné stránky cestovního ruchu v Kutné Hoře?

Respondent č. 1:

„V první řadě musím říci, že bez památek, a tak bohaté historie by Kutná Hora byla ničím, maximálně by byla známá díky místní cigaretové fabrice Phillip Morris. Např. její blízkost ku Praze bych označila za výhodu i nevýhodu. Lidé sem z Prahy hodně přijíždějí, ale zase se do Prahy vracejí zpět. Silnou stránkou je, že může Kutná Hora disponovat silnou Průvodcovskou službou a dobrou infrastrukturou.“

Respondent č. 2:

„Blízkost Praze. Dále to, že jsme památkou UNESCO, navíc nejbližší Praze. že jsme Za velké plus beru i razantní zvelebení v prostoru centra a celková současná údržba památek. Nejsou sice opraveny všechny, ale většina z nich jo, za posledních několik let šla v tomto směru Kutná Hora neuvěřitelně kupředu a tento názor slyšena ve zpětných vazbách od několika návštěvníků, kteří do Kutné Hory pravidelně přijíždějí. Malebnost města se neuvěřitelně zvětšuje a zvětšuje se i kulturní nabídka akcí. Zvelebování prostoru rozhodně z velké části vděčí statutu UNESCO, obzvláště u velkých památek jako je chrám sv. Barbory, Jezuitská kolej, Sedlecká katedrála, Vlašský dvůr nebo Dačického dům.“

Respondent č. 3:

„V Kutné Hoře pozitivně hodnotím nabízené kulturní akce a zážitky, které lákají čím dál více návštěvníků. Mají dobrou propagaci, na které by se ale upřímně dalo ještě o něco více zapracovat. Samozřejmostí jsou také památky, v tom Kutná Hora nemá konkurenci.“

Respondent č. 4:

„Silnou stránkou je zápis Kutné Hory mezi památky UNESCO. To je pro ni velkým přínosem. Už jen to sdělí potenciálnímu návštěvníkovi, že tady ho čeká něco extra, aniž by vůbec tušil, co město nabízí. Další výhodou je poloha Kutné Hory téměř uprostřed republiky, ze všech jejích koutů je tak Kutná Hora snadno dostupná.“

6. Jaké jsou naopak slabé stránky cestovního ruchu v Kutné Hoře?

Respondent č. 1:

„Lidé nemají o Kutné Hoře i přes zlepšenou propagaci dostatečné povědomí. Když už přijedou, tak jen za těmi 2-3 nejznámějšími památkami a jedou zase zpět. Další přítěží je otázka místních živnostníků. Místní podnikatelé ruší své živnosti, nejsou podporováni městem ani místními obyvateli. Mizí pryč a ve městě je tak spousta prázdných výloh a nevyužitých prostor. Chybí zde některé podniky

a návštěvník tak může považovat tuto lokalitu s výjimkou památek za mrtvé město. To je podle mě hlavní důvod, proč se sem turista příště už nevrátí.“

Respondent č. 2:

„Rozhodně infrastruktura a dispozice města, jako např. vzdálenost vlakového nádraží od centra (cca 4,5 km poznámka autora), autobusová doprava, orientační systém ve městě a pro auta a autobusy také parkování. Věřím, že by se dala zlepšit kvalita všech nabízených služeb.“

Respondent č. 3:

„Dopravní dostupnost. Záleží na typu dopravy do Kutné Hory, ale rozhodně je v Kutné Hoře nedostatek parkovacích míst. Sice byly zavedena nová autobusová linka, ale i od toho se očekával větší úspěch. Dalším problémem je orientace ve městě. Z hlavního vlakového nádraží není do centra žádné pořádné značení. Když bych já jako turista vystoupila na nádraží z vlaku a nevěděla, kam mám jít, tak bych v tu chvíli měla sto chutí do toho vlaku opět nastoupit a odjet.“

Respondent č. 4:

„Slabinou je místní městská hromadná doprava. Především o víkendu je to problém. Autobusy jezdí jednou za hodinu, někdy dokonce i jednou za dvě hodiny. Před nějakým časem byla zavedena nová linka, která jezdí přes historické centrum. Tento spoj však nejezdí o víkendu. To nechápu dodnes. Řekl bych spíše, že jestli má někdy jezdit, pak právě o víkendu.“

7. Co podle Vás v Kutné Hoře vyloženě chybí?

Respondent č.1:

„Akreditovaní průvodci. A především průvodci v památkách. Jednotlivé památky by měly nabízet průvodcovské služby. S výjimkou Vlašského dvora, kde jsou prohlídky komentované, dostane každý návštěvník do ruky jen text s historií místa, a památku si prochází sám. Když už návštěvník zaplatí nemalé peníze za vstup do památky, měl by za to dostat kvalitní výklad o místě, kam přišel. Takhle se de facto jen dívá. Toto není pro jméno památky a tím i pro jméno Kutné Hory jako takové vůbec dobré. Čím dál tím vyšší zpoplatnění památky bez průvodcovského výkladu považuji za nesmyslnost.“

Respondent č.2:

„Voda. V Kutné Hoře nemáme žádný vodní tok. Je tu jen jedna malá říčka. Problémem však je i to, že ani nikde v centru není žádná fontána, kašna apod. “

Respondent č.3:

„Toho by se upřímně našlo více. Parkoviště, noční život, obecně nějaký večerní program. Se západem slunce a se zavřením památek město usíná a nežije. A to je škoda. I kdyby tu lidé chtěli zůstat v rámci cestovního ruchu a návštěvy Kutné Hory na více než jeden den, tak tu večer nemají téměř co dělat. Ano, procházka po noční Kutné Hoře je také fascinující, ale to je asi tak vše.“

Respondent č.4:

„MHD o víkendu. A také celkem míra informovanosti, která mi i přes její nedávné zlepšení stále připadá malá. Lidé toho o Kutné Hoře moc nevědí. Sám se mnohdy setkávám s případy, že do informačního centra přijde návštěvník a ptá se, co zde kromě chrámu sv. Barbory může vidět a dělat. I když se Kutná Hora prezentuje, kde může, lidé o ní vědí minimum. To je pak i důvod, proč tu nezůstávají přes noc.“

8. Je v Kutné Hoře v oblasti cestovního ruchu něco, co byste uvítal(a), případně zakázal(a)?**Respondent č. 1:**

„Chtěla bych v Kutné hoře akreditovanou sortu průvodců, kteří by zde prováděli průvodcovské výklady na úrovni. Tyto průvodce by si klidně mohla Průvodcovská služba v Kutné Hoře sama školit, jako to už dělá se svými vlastními průvodci. Cílem by bylo vymýtit matoucí osoby, kterým se říká free guide. Ti překrucují historii a škodí tak dobrému jménu Kutné Hory. Ty bych tu tvrdě zakázala. Mám zkušenosti z Barcelony, kde chodí mnoho policistů a kontrolují průvodce, zda jsou licencovaní. Tuto myšlenku nedávno dokonce podpořila i Asociace průvodců České republiky, celý případný projekt školení odborného školení místních i externích průvodců se však nedočkal vyjádření a zastřešení od samotného města Kutná Hora, pod který místní Průvodcovská služba spadá.“

Respondent č. 2:

„To, co bych v cestovním ruchu v Kutné Hoře ráda změnila není Kutná Hora v očích návštěvníků, nýbrž v očích jejich rezidentů. Obyvatelstvo Kutné Hory totiž mají místní cestovní ruch jako letitý zajetý stereotyp, přitom nesledují změny, kterých se podařilo během let docílit. Místo toho stále žijí místní lidé ve svém většinou negativním postoji vůči turismu v Kutné Hoře. Chtěla bych proto zlepšit informovanost pro místní občany v otázkách kutnohorského cestovního ruchu. Chci, aby poznali, o jaký kus jsme se posunuli a kolik dlouholetých nedostatků jsme již dokázali eliminovat. A asi zde není nic, co bych vyloženě zakázala. A velmi bych uvítala, kdyby tu do budoucny byly vánoční trhy.“

Respondent č. 3:

„Kutná Hora by potřebovala trochu oživit, trochu více ji protlačit do světa. Trochu ji oživit, trochu ji více protlačit do světa. A na co zde jsem naprosto alergická jsou ti rádoby průvodci. Tím mám na mysli free guidy, kteří zde vypráví nesmysly. Město by si zasloužilo říkat o něm pravdivé informace. Je jich (informací) dost, jsou kouzelné, napínavé, vtipné i magické, tak je říkat a netlačit lidem vymyšlená fakta. Byla zde myšlenka, že by Průvodcovská služba školila průvodce, tento projekt se prozatím zastavil na mrtvém bodě.“

Respondent č. 4:

„Uvítal bych, aby cestovní kanceláře, které sem denně jezdí a vozí sem klienty, více spolupracovaly s místními institucemi, především s Průvodcovskou službou. Ta (Průvodcovská služba) je na velmi dobré úrovni a bylo by dobré, kdyby proběhla nějaká forma spolupráce. Ideálním případem by byl místní průvodce pro skupinu. Kdybych bych já osobně někam přijel a měl si vybrat, zda chci provést od průvodce cestovní kanceláře nebo od místního průvodce, neváhal bych a volil toho místního. Má vše více zažitě a ví toho o místní historii a reáliích mnohem víc než průvodce, který se to jen naučí z informací na internetu. Ale i ti jsou mnohem lepší než free guidy, ty by mělo město zakázat.“

9. Když návštěvník přijede do Kutné Hory, co pro něj může být největší těžkostí?**Respondent č.1:**

„Parkování. To je problém č.1. A také orientace ve městě. V celém městě sice jsou orientační cedulky, ovšem jsou malé a nevýrazné. Problémem je i pohyb po městě. MHD sice před nějakým časem přidalo linku vedoucí skrz historické centrum, ale v jízdních řádech a názvech stanic se zahraniční návštěvník nemá šanci vyznat. Tato přidaná linka MHD navíc nejezdí o víkendu, což je právě doba, kdy přijíždí nejvíce turistů.“

Respondent č.2:

„Nedostatek veřejných toalet. Dále pro něj může být překážkou velká rozlehlost města a velká vzdálenost mezi památkami, s čímž se bohužel nedá nic dělat. S čím by se však mohlo něco dělat, je nedokonale vyřešená situace v dopravě, tím myslím orientaci ve městě a městskou hromadnou dopravu.“

Respondent č.3:

„Informační značení. A celkem nejednotnost města v otázkách cestovního ruchu v Kutné Hoře. Je tu tolik krásných a významných míst, ale objekty mezi sebou nespolupracují. Nikomu nedochází, že když

se spojí, získají mnohem více, než když každý pojedě samostatně. Bude to i lepší pro město a jeho jméno. Jejich vzájemná odtažitost a chvílemi až rivalita působí zmatek hlavně návštěvníkům.“

Respondent č.4:

„Nejednotnost města. V očích návštěvníka by tak jedinečné město mělo fungovat jako celek. To se tu bohužel neděje a v každé památce tak návštěvník narazí na zcela jiný princip fungování objektu.“

10. Kutná Hora z hlediska propagace. Jak se snaží Kutná Hora oslovit veřejnost?

Respondent č. 1:

„Propagace na různých veletrzích, tematické prohlídky, programy pro touroperátory. Je toho hodně, ovšem nějaký ohlas nebo razantní vzestup jsem zatím nezaregistrovala.“

Respondent č. 2:

„V poslední době je důraz kladen zejména na kulturní sezonní akce jako je Královské stříbření, a hlavně nově Kutnohorské léto, což je perfektní produkt a zároveň nástroj, jak přimět návštěvníka, aby tady zůstal déle. A funguje to. Tento projekt zažívá každým rokem mnohem větší ohlas a úspěch. Díky Kutnohorskému létu se zde daří udržet návštěvníky delší dobu. Nutno však podotknout, že se v tomto případě jedná pouze o tuzemské návštěvníky, jelikož projekt Kutnohorské léto probíhá pouze v českém jazyce.“

Respondent č. 3:

„Ty kulturní akce, to je karta, na kterou Kutná Hora vsadila a mohu za sebe říci, vyplatilo se to. V sezóně tu bývá čím dál více lidí.“

Respondent č. 4:

„Právě zde spatřila Kutná Hora svůj dřívější nedostatek a tuto díru hned zaplnila. V současné době se intenzivně účastní veletrhů cestovního ruchu. Jako příklad mohu uvést RegionTour v Brně, Holiday World v Praze, pravidelná účast Kutné Hory na veletrzích v rámci Asociace turistických informačních center, Infotour v Hradci Králové, další v Lysé nad Labem, spolupráce s několika organizacemi cestovního ruchu, zahraničními partnery, českými centrály cestovního ruchu, spolupráce s organizací UNESCO, sociální sítě jako Facebook nebo Instagram. Nedávno se Kutná Hora připojila k městům, které mají svoji USE-IT mapu.“

11. Existují v cestovním ruchu v Kutné Hoře nějaké slabiny, jejichž vyřešení by výrazně zkvalitnilo místní cestovní ruch? A jsou tyto problémy vůbec řešitelné?

Respondent č. 1:

„Byla bych ráda, kdyby se v Kutné Hoře, zejména pak u chrámu sv. Barbory, zlepšilo parkování. Dále se Kutná Hora dost pere s jednodenními návštěvníky. K řešení tohoto problému bych doporučila vedení města, aby do propagace města zahrnulo i okolí Kutné Hory, nejen město samotné. Okolí Kutné Hory má co nabídnout a zájem o ně by mohl být důvodem a motivací pro návštěvníky zůstat v Kutné Hoře o něco déle. A když už by tu zůstali, chtělo by to více podpořit ten městský život poté, co památky zavrou. Na tom všem si myslím není nic složitého.“

Respondent č. 2:

„V Kutné Hoře je mnoho subjektů cestovního ruchu. Jejich nadměrné množství působí u návštěvníků velký zmatek, zejména v oblasti hledání kompletních informací. Nutně by bylo potřeba zlepšit infrastrukturu z hlediska městské hromadné dopravy ve městě. Vše jde, když se chce. Vše je to ale o lidech. Před pár měsíci jsme například žádali, aby byla pro zahraniční návštěvníky cestujících z Prahy ve vlacích hlášena stanice Kutná Hora i v anglickém jazyce. Tuto celkem drobnou žádost nám však České dráhy zamítly.“

Respondent č. 3:

„Jako jeden z problémů vidím parkování. Co je však mnohem větším problémem je nejednotnost města. V Kutné Hoře je několik organizací v cestovním ruchu, vůbec spolu nespolupracují, a naopak každý se stará jen sám o sebe. Kutná Hora tak ani nemá pořádně svůj jednotný web. Kdyby se město sjednotilo a táhlo za jeden provaz, úroveň turismu by se zvedla astronomicky, Museli by ale chtít všichni. Každý problém je řešitelný, musí se jen chtít. Ale toto konkrétně je bohužel problém, který se řeší léta, bez výsledku.“

Respondent č. 4:

„Několikrát jsem zmínil dopravu. Bylo by nutné zde vybudovat parkoviště, a to jak pro osobní auta, tak pro autobusy u chrámu sv. Barbory. Nutně by byly také změny v městské hromadné dopravě. Některé spoje na sebe vůbec nenavazují, takže pokud návštěvník přijede vlakem do Kutné Hory a žádný autobus do centra zrovna nejede, musí tak návštěvník čekat někdy i dvě hodiny, než něco pojede. Zároveň by o víkendech měla jezdit ta nově zavedená autobusová linka do centra města. Řešitelné to je. Prý se na tom pracuje, ale jde to pomalu. Zdá se mi spíš, že je to o lidech než o neřešitelnosti problému.“

12. Co podle Vašeho názoru znamená být památkou UNESCO? A zaslouží si podle Vás Kutná Hora být na Seznamu světového dědictví?

Respondent č.1:

„Viděla jsem různé památky UNESCO, v Česku i ve světě. Status UNESCO dává památce jakýsi vznešenější ráz. Kutná Hora si v tomto směru plně zaslouží být mezi nimi. Obzvláště poté, jak to tu vypadá nyní.“

Respondent č.2:

„Ten statut znamená něco výjimečného. Lokalita tím patří mezi x nejkrásnějších míst na planetě a pro každou položku na Seznamu UNESCO je to tím pádem čest být v této „rodině nejkrásnějších míst na Zemi“. Důležité je zároveň si tuto čest umět i zachovat. A Kutná Hora? Navštívila jsem již téměř všechny památky UNESCO na území naší republiky. Zcela nezávisle na tom, že je to město, odkud pocházím, bych Kutnou Horu zařadila mezi nejhezčí 3 místa v České republice. Takže si díky své jedinečnosti to místo mezi světově nejhezčími místy zaslouží.“

Respondent č.3:

„Štít UNESCO dává návštěvníkovi určitý signál, že tahle památka bude asi něco více než ostatní památky. Jedna věc je značku UNESCO mít, druhá věc se o ni starat. Kutná Hora je na Seznamu UNESCO památek plným právem. V minulosti se hádala o to, zda bude hlavní město. Nebýt Kutné Hory a jejího stříbra, tak by Praha zdaleka nebyla taková jako dnes, možná by ani nestála, i to Kutné Hoře dodává genius loci. Je tu kvantum památek, zaslouží si to.“

Respondent č.4:

„Místo označené jako památka UNESCO se dostane více do povědomí. Pro lidi, kteří se zajímají o historii, památky a cestování, je UNESCO vždy signálem, že je to něco víc. Je spoustu lidí, kteří cestují vyloženě primárně po památkách UNESCO. Zápis Kutné Hory mezi ně je oprávněný. Vzhledem k předkům a předchozím generacím, co tu všechno vytvořili a dokázali, je toto odměna a čest hlavně díky nim. Jejich zásluha je tu vidět i po několika staletích. Přiznám se, že např. Vilu Tugendhat jako stavbu moderní architektury bych na Seznam osobně nikdy nedal. Podle mě tam nemá být, to není památka. Památka má mít svou historii a příběhy, charakterizující nějak oblast, kde se nachází. A to Kutná Hora je.“

5.5.3 Shrnutí výpovědí

V provedeném kvalitativním výzkumu byly vybraným pracovníkům v oblasti cestovního ruchu v Kutné Hoře kladeny otázky týkající se zhodnocení místní úrovně turismu.

Respondenti Kutné Hoře připisují ohromné předpoklady a potenciál pro cestovní ruch. Její naprosté prvenství v oblasti cestovního ruchu připisují místním památkám na Seznamu UNESCO, čímž jen potvrzují teorii Páskové (2014) o zdrojích cestovního ruchu. Dále vyzdvihují kulturní akce, které se staly za poslední léta velkou motivací pro návštěvu této destinace. Jedná se o různé akce spojené s historií města, novým trendem jsou zde akce s gastronomickou tematikou.

Z kutnohorských památek návštěvníci nejvíce vyhledávají chrám sv. Barbory, a především Kostnici v Sedlci. V případě Kostnice se však podle jejich názoru již objevují prvky masového turismu, kterým památka ztrácí svou autenticitu.

Při zkoumání autenticity a genia loci Kutné Hory v této bakalářské práci bylo výzkumem zjištěno, že i sami dotazovaní pociťují v ulicích města jedinečného genia loci, zejména u chrámu sv. Barbory, u kterého cítí zvláštní magickou atmosféru.

Dále byli respondenti dotazováni na silné a slabé stránky turismu v Kutné Hoře. Mezi silné stránky podle nich patří její statut UNESCO památky, dobře udržované památky, bohatá kulturní nabídka či např. dobrá dopravní dostupnost. Mezi ty slabé pak mezery v infrastruktuře města. Všichni dotázaní si stěžují na nedokonalé značení, které zhoršuje orientaci ve městě. Dále byl zmíněn nedostatek parkovacích míst a nepříliš šťastně řešenou městskou hromadnou dopravu. Byla zmíněna i blízkost Kutné Hory k Praze, tento fakt byl vyhodnocen jako výhoda a nevýhoda zároveň.

V Kutné Hoře postrádají noční život, jenž by se mohl stát pro potenciálního návštěvníka jednou z hlavních otázek při rozhodování, zda Kutnou Horu navštívit na více dní či nikoli. Jeden z dotázaných by pak rád uvítal v Kutné Hoře vánoční trhy.

Co pracovníky kutnohorského cestovního ruchu trápí nejvíce je nejednotnost města v oblasti cestovního ruchu. Pro vysvětlení autor dodává, že v Kutné Hoře jsou 4 hlavní organizace zastřešující cestovní ruch v Kutné Hoře. Jsou jimi Římskokatolická farnost Kutná Hora, Průvodcovská služba, Římskokatolická farnost Sedlec a České muzeum stříbra. Každá z uvedených organizací spravuje určité památky a poskytuje i další služby cestovního ruchu. Mezi sebou však téměř nespolupracují, nepomáhají si a nesnaží se prezentovat Kutnou Horu jako celek. Místo toho se předhánjí, kdo k sobě přiláká více návštěvníků. Tato vzájemná rivalita je přítěží pro potenciálního návštěvníka i pro město samotné.

V otázce propagace Kutné Hory pak panují odlišné názory. Někdo ji hodnotí jako velmi kvalitní a silnou, někdo jako neúčinnou s nutnými změnami, jiní zastávají názor, že se Kutná Hora prezentuje dobře navenek, ale nyní je potřeba se zaměřit na prezentaci uvnitř, tzn. v očích místních obyvatel, aby získali pozitivní pohled na cestovní ruch v Kutné Hoře.

Respondenti z Průvodcovské služby zmínili probíhající snahu, či spíše řečeno vizi odborného školení místních i externích průvodců co by reprezentantů cestovního ruchu pod záštitou Průvodcovské služby pro zlepšení nabízených služeb. Průvodci jsou jednou z hlavních vizitek destinace, a právě průvodce spoluvytváří pro návštěvníka intenzivní zážitek z návštěvy destinace. Tímto školením by následně získali průvodci certifikát, bez kterého by nebylo možné v Kutné Hoře provádět. Tento projekt si klade za cíl především vytvořit elitní průvodce poskytující kvalitní odborný výklad, který dokáže zaujmout. Současně tak je cílem projektu město zbavit nekvalifikovaných průvodců, tzv. free guidů, překrucujících historická fakta a kazících tak v cestovním ruchu dobré jméno Kutné Hory. Proti těmto free guidům se ohradili všichni dotazovaní.

Respondenti nakonec došli k názoru, že vyřešení problémů parkování, nedokonalé městské hromadné dopravy, sjednocení subjektů cestovního ruchu, větší spolupráce subjektů místních a externích a vylepšení orientačního značení by velkou měrou zefektivnilo místní infrastrukturu a zvýšilo tak celkovou úroveň cestovního ruchu v Kutné Hoře. Ve všech zmíněných nedostatcích však podle nich tvoří hlavní překážku lidský faktor.

Ve finále, i přes uvedené nedostatky hodnotí všichni dotazovaní cestovní ruch v Kutné Hoře na velmi dobré úrovni, s obrovskými předpoklady, zejména v oblasti architektonických památek a kulturních akcí. Shodli se i na tom, že se úroveň cestovního ruchu za posledních několik let razantně pozvedla. Zároveň každý z nich hodnotí zápis Kutné Hory mezi památky UNESCO díky její autenticitě a památkám za zcela oprávněný a zasloužený, a to bez jakýchkoli pochybností.

6 ZÁVĚR

Kutná Hora je velmi známé město České republiky. Je proslulé především svou historií a pro svá dávná naleziště nezměrného množství stříbrné rudy. Již od dob středověku hrálo toto město důležitou roli v oblasti kultury, politiky, a především ekonomiky celé země. Díky bohatství z dolů hluboko pod zemí bylo možno na jejím povrchu vystavět mnoho jedinečných staveb nevšední krásy. Dodnes Kutná Hora patří mezi historicky nejvýznamnější města v České republice a je velmi vyhledávanou turistickou destinací.

Cílem této bakalářské práce bylo vystihnout autenticitu Kutné Hory, vyhodnotit přínosy zápisu tohoto města mezi památky UNESCO, posledním cílem pak bylo zaměřením se na současný stav cestovního ruchu v Kutné Hoře.

Práce se dělila na dvě části. Teoretická část se zabývala definicí několika klíčových pojmů, jejichž pochopení bylo důležité pro část praktickou. Ta se pak již konkrétně zabývala řešením otázek, které si autor na začátku stanovil. Jako zdroje pro tuto práci posloužily především osobní zkušenosti autora jako kutnohorského rodáka a průvodce v cestovním ruchu, dále odborná literatura a výpovědi respondentů v řízených rozhovorech.

Ukázalo se, že od zapsání Kutné Hory na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO v roce 1995 došlo díky jejímu členství v této organizaci k mnoha změnám, které pomohly zvelebit celé zdejší okolí a zachránit tak několik unikátních kutnohorských památek před téměř jistou zkázou. Díky tomu se z ní stalo opět naprosto ojedinělé místo, které rozhodně stojí za to navštívit. Řízenými rozhovory s místními dlouholetými pracovníky v cestovním ruchu se podařilo vyhodnotit celkovou úroveň Kutné Hory jako velmi vysokou. Vyzdvihovány byly krom památek zejména různé kulturní akce, prostřednictvím nichž se destinace snaží budovat dominantnější postavení v oblasti kultury. Řízené rozhovory zároveň pomohly poukázat na určité slabiny a nedokonalosti v infrastruktuře kutnohorského cestovního ruchu. Jejich případné, i když nesnadné vyřešení by mohly ještě více zefektivnit úroveň místního turismu.

V rámci práce byla vytvořena případová studie, jež se snažila vystihnout místního genia loci a poukázat na jedinečnou autenticitu města. Kutná Hora je perlou českých měst a doslova galerií architektonických stylů a dechberoucích památek. Přestože jsou některé památky vyhlášenější, dohromady tvoří Kutná Hora jedinečné místo s tajemnou atmosférou dávného středověku. Díky tomu se tak návštěvník může při návštěvě Kutné Hory cítit jako ve 14. století. A jelikož zde nedochází k masovému turismu, autenticitu prostředí a magického genia loci Kutné Hory se tak daří zachovat.

Vzhledem ke všem faktům, které se za pomoci nejrůznějších metod podařilo zjistit a následně je v této práci zpracovat je autor názoru, že se mu cíl podařilo splnit.

Tato bakalářská práce může být využita v několika směrech. Výsledky a informace v této práci mohou být dobrou motivací pro potenciální zájemce k návštěvě této destinace. Stejně tak mohou poznatky posloužit i cestovním kancelářím, které chtějí zaujmout své klienty krásami České republiky. Dále může být práce přínosná pro vedení města. Zjištěná fakta by mohla být přínosná a mohla by se zohlednit při tvorbě marketingové strategie v kutnohorském cestovním ruchu.

Hlavním čtenářem této bakalářské práce o jedinečnosti Kutné Hory by však měla být podle autora právě Kutná Hora samotná, tedy myšleno kutnohorská veřejnost. Každý obyvatel zde ví, že se jeho město nachází mezi památkami UNESCO. Málokdo však tuší, co tento statut přesně obnáší, jaká k němu v případě Kutné Hory vedla cesta a jakou čest to pro město znamená. Zejména by si ale každý kutnohorský občan měl díky této bakalářské práci uvědomit, co má okolo sebe za cennosti, čím se jeho město může pyšnit, jakou úctu by měl ke všem zdejším památkám chovat a jak by je měl jako správný kutnohorský patriot ochraňovat i pro další generace.

7 ZDROJE

7.1 Seznam knižních zdrojů:

- 1) CÍLEK, Václav. *Makom: kniha míst*. Ilustroval Antonín STRÍŽEK. Praha: Dokořán, 2004. ISBN 80-86569-91-8.
- 2) DUDÁK, Vladislav. *Kutnohorský poutník, aneb, Kutnou Horou ze všech stran*. Praha: Baset, 2004. Poutník (Baset). ISBN 80-7340-035-9
- 3) KUČOVÁ, Věra. *Světové kulturní a přírodní dědictví UNESCO*. Praha: Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 2009. Odborné a metodické publikace (Národní památkový ústav). ISBN 978-80-87104-52-1.
- 4) KUČOVÁ, Věra a Olga BUKOVIČOVÁ. *Světové dědictví a Česká republika: World heritage and the Czech Republic*. Praha: Národní památkový ústav, generální ředitelství, 2018. ISBN 978-80-7480-116-7
- 5) PÁSKOVÁ, Martina. *Udržitelnost cestovního ruchu*. 3. vyd., přeprac. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014. ISBN 978-80-7435-329-1.
- 6) POLÁKOVÁ, Jana, ed. *Mezinárodní dokumenty o ochraně kulturního dědictví*. Praha: Národní památkový ústav, ústřední pracoviště, 2007-. ISBN 978-80-87104-14-9.
- 7) POSPÍŠIL, Aleš. *Zmizelá Kutná Hora*. Praha: Paseka, 2009. ISBN 978-80-7432-013-2.
- 8) POSPÍŠIL, Aleš, Šárka KOUKALOVÁ, Petr MACEK a Michaela OTTOVÁ. *Kutná Hora*. Praha: Foibos Books, 2014. Světové památky UNESCO. ISBN 978-80-87073-77-3.
- 9) ŠÍPEK, Jiří. *Úvod do geopsychologie: svět a putování po něm v kontextu současné doby*. Praha: ISV, 2001. Psychologie (ISV). ISBN 80-85866-70-6.
- 10) ŠTROBLOVÁ, Helena a Blanka ALTOVÁ, ed. *Kutná Hora*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2000. Dějiny českých měst. ISBN 80-7106-186-7
- 11) ŠTÝRSKÝ, Jiří a Jiří ŠÍPEK. *Geografie cestovního ruchu Evropy a světa: úvod do geografie, geografie světového hospodářství, geografie cestovního ruchu Evropy a světa, komparativní geografie a ekonomika: zdroje a možnosti destinací Evropy a dalších světadílů s důrazem na působení genia loci a zážitkovou turistiku*. 5. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2009. ISBN 978-80-7435-007-8.
- 12) ŠTÝRSKÝ, Jiří a Jiří ŠÍPEK. *Geograficko-psychologické souvislosti cestování, turistiky a rekreace: kapitoly z geopsychologie*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2011. Recenzované monografie. 152 s. ISBN 978-80-7435-114-3
- 13) ŠTÝRSKÝ, Jiří. *Geografie cestovního ruchu*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2015. ISBN 978-80-7435-539-4.

- 14) TROUSIL, Michal a Veronika JAŠÍKOVÁ. Úvod do tvorby odborných prací. 1. vyd. Hradec králové: Gaudeamus, 2014. ISBN 978-80-7435-380-2.
- 15) ZELENKA, Josef. *Percepce krajiny a genius loci*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2008. ISBN 978-80-7041-191-9.
- 16) ZELENKA, Josef. *Cestovní ruch – marketing*. Vyd. 3., přeprac. Hradec Králové: Gaudeamus, 2015. ISBN 978-80-7435-543-1
- 17) ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha. Linde Praha. 2012. ISBN 978-80-7201-880-2.

7.2 Seznam elektronických zdrojů:

- 1) Asociace muzeí a galerií ČR: *České muzeum stříbra – Hrádek* [online]. 2014 [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: <https://www.cz-museums.cz/adresar/stredocesky-kraj/kutna-hora/kutna-hora/ceske-muzeum-stribra-hradek/>
- 2) Bobová dráha Kutná Hora: *Areál bobové dráhy* [online]. 2017 [cit. 2019-12-15]. Dostupné z: <http://www.bobovadrahakutnahora.cz/areal-bobove-drahy/bobovadraha/>
- 3) České dědictví UNESCO: *Být památkou UNESCO* [online]. 2002 [cit. 2020-02-15]. Dostupné z: https://www.unesco-czech.cz/byt-pamatkou-unesco/#page_start
- 4) České dědictví UNESCO: *Čtrnáct českých divů světa* [online]. 2019 [cit. 2020-03-13]. Dostupné z: https://www.unesco-czech.cz/unesco-pamatky/#page_start
- 5) Destinace Kutná Hora: *Katedrála Nanebevzetí Panny Marie a sv. Jana Křtitele – fotogalerie* [online]. 2016a [cit. 2020-03-10]. Dostupné z: https://destinace.kutnahora.cz/photo_full/katedrala-nanebevzeti-panny-marie-a-sv-jana-krтитеle-32
- 6) Destinace Kutná Hora: *Vlašský dvůr – fotogalerie* [online]. 2016b [cit. 2020-03-10]. Dostupné z: <https://destinace.kutnahora.cz/album/vlassky-dvur>
- 7) Destinace Kutná Hora: *Turistické mapy a cyklomapy* [online]. 2019a [cit. 2020-04-16]. Dostupné z: <https://destinace.kutnahora.cz/d/turisticka-mapa>
- 8) Destinace Kutná Hora: *Přehled ubytování* [online]. 2019b [cit. 2019-12-10]. Dostupné z: <https://destinace.kutnahora.cz/d/prehled-ubytovani>
- 9) Kutná Hora: *Kutnohorská iluminace* [online]. 2019 [cit. 2019-12-10]. Dostupné z: <https://www.kutnahora.cz/album/kutnohorska-iluminace>
- 10) Mapa České republiky: *Mapa krajů ČR* [online]. 2020 [cit. 2020-04-12]. Dostupné z: <http://www.mapaceskerekrepubliky.cz/mapa-kraju>
- 11) Ministerstvo kultury České republiky: *Spolupráce Ministerstva kultury s UNESCO* [online]. 2019 [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/spoluprace-ministerstva-kultury-s-unesco-750.html>
- 12) Natura Bohemica: *Groenlandia densa - rdestice hustolistá* [online]. 2012 [cit. 2019-10-05]. Dostupné z <http://www.naturabohemica.cz/groenlandia-densa/>
- 13) Super event: *Kutnohorské léto 2017, 9. ročník celoprázdninového kulturního festivalu, 2017* [online] [cit. 20. 4. 2019]. Dostupné z: <https://www.superevent.cz/akce/detail/kutnohorske-let-2017>
- 14) ŠIBRAVA, Radomil. Archiv 2019

15) Tourism.cz: *Kutná Hora* [online]. 2004 [cit. 2019-12-02].

Dostupné z: <http://tourism.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=15062>

16) UNESCO World Heritage Centre: *UNESCO World Heritage List* [online]. 1992 [cit. 2020-04-22].

Dostupné z: <https://whc.unesco.org/en/list/>

7.3. Výstavy a přednášky

Dačického dům. *Kutnohorské devítky*, veřejná výstava konaná 6. dubna 2019 v Dačického domě v Kutné Hoře pod záštitou odboru kultury Středočeského kraje.

8 PŘÍLOHY

8.1 Řízené rozhovory

Seznam konaných rozhovorů:

Rozhovor s Veronikou Beránkovou, DiS., konaném dne 26. července 2019 v Kutné Hoře

Rozhovor s Ing. Eliškou Tivodarovou, konaném dne 29. července 2019 v Kutné Hoře

Rozhovor s Ing. Andreou Kapounkovou, konaném dne 6. srpna 2019 v Kutné Hoře

Rozhovor s Martinem Betuštiakem, konaném dne 7. srpna 2019 v Kutné Hoře

Seznam otázek:

Otázka č.1: Co nejvíce charakterizuje oblast Kutné Hory?

Otázka č.2 Je podle Vás cestovní ruch v Kutné Hoře interpretován pouze díky památkám a historii?

Otázka č.3: Co konkrétně lidi nejvíce do Kutné Hory přitahuje?

Otázka č.4: Pociťujete Vy osobně v Kutné Hoře nějakou jedinečnou či zvláštní atmosféru?

Otázka č.5: Jaké jsou silné stránky cestovního ruchu v Kutné Hoře?

Otázka č.6: Jaké jsou naopak slabé stránky cestovního ruchu v Kutné Hoře?

Otázka č. 7: Co podle Vás v Kutné Hoře vyloženě chybí?

Otázka č.8 Je v Kutné Hoře v oblasti cestovního ruchu něco, co byste uvítal(a), případně zakázal(a)?

Otázka č. 9: Když návštěvník přijede do Kutné Hory, co pro něj může být největší těžkostí?

Otázka č. 10: Kutná Hora z hlediska propagace. Jak se snaží Kutná Hora oslovit veřejnost?

Otázka č. 11: Existují v cestovním ruchu v Kutné Hoře nějaké slabiny, jejichž vyřešení by výrazně zkvalitnilo místní cestovní ruch? A jsou tyto problémy vůbec řešitelné?

Otázka č. 12: Co podle Vašeho názoru znamená být památkou UNESCO? A zaslouží si podle Vás Kutná Hora být na Seznamu světového dědictví?

8.2 Seznam obrázků

- Obr. 1: Kutná Hora v rámci České republiky (Mapa České republiky, 2020)
- Obr. 2: Kutnohorská iluminace zachycující těžbu a zpracování stříbra. (Kutná Hora, 2019)
- Obr.3: Chrám sv. Barbory. (archiv autora, 2019)
- Obr. 4: Jezuitská kolej (archiv autora, 2019)
- Obr. 5: Katedrála Nanebevzetí Panny Marie a sv. Jana Křtitele v Sedlci
(Destinace Kutná Hora, 2016b)
- Obr. 6: Interiér Kostnice (archiv autora, 2019)
- Obr. 7: Vlašský dvůr (archiv autora, 2019)
- Obr. 8: Hrádek – České muzeum stříbra (Asociace muzeí a galerií ČR, 2014)
- Obr. 9: Dačického dům (archiv autora, 2019)
- Obr. 10: Mapa Kutné Hory s vyznačeným historickým jádrem a jeho památkami
(Destinace Kutná Hora, 2019a)
- Obr. 11: Královské stříbření Kutné Hory (archiv autora, 2019)
- Obr. 12: Noční prohlídka Sedlecké katedrály (Super event, 2017)
- Obr. 13: Dekret zápisu města Kutné Hory na Seznam památek světového dědictví UNESCO.
(Kutnohorské devítky, 2019)
- Obr. 14: Okolí chrámu sv. Barbory před rekonstrukcí (rodinný archiv autora)
- Obr. 15: Okolí chrámu sv. Barbory po rekonstrukci (archiv autora, 2019)
- Obr. 16: Jezuitská kolej před rekonstrukcí (rodinný archiv autora)
- Obr. 17: Jezuitská kolej po rekonstrukci (archiv autora, 2019)
- Obr. 18: Interiér chrámu sv. Barbory (archiv autora, 2019)
- Obr. 19: Strop chrámu sv. Barbory (archiv autora, 2019)
- Obr. 20: Procházka přes kutnohorský „most“ (archiv autora, 2019)
- Obr. 21: Zúženou uličkou okolo Hrádku (archiv autora, 2019)
- Obr. 22: Ruthardská ulička (archiv autora, 2019)
- Obr. 23: Kutnohorské panorama (archiv autora, 2019)
- Obr. 24: Ukázka středověké ražby mincí ve Vlašském dvoře (Destinace Kutná Hora, 2016b)

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
Šibrava Radomil	Na Kavkách 343/6, Kutná Hora - Žižkov	11600129

TÉMA ČESKY:

Genius loci turismu zvoleného regionu Evropy a světa s důrazem na autenticitu - Kutná Hora - památka UNESCO v ČR

TÉMA ANGLICKY:

Genius loci of tourism in chosen region in Europe or in the world with emphasis on authenticity - Kutná Hora - UNESCO city in the Czech Republic

VEDOUcí PRÁCE:

doc. PaedDr. Jiří Štyrský, CSc. - KRRCR

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

ANOTACE

Tato bakalářská práce se zaměřuje na charakteristiku regionu Kutná Hora z hlediska cestovního ruchu. Práce se zabývá geniem loci dané oblasti s důrazem na autenticitu, předpoklady pro cestovní ruch této destinace i zápisem lokality na Seznam světového dědictví UNESCO a jeho vlivem na cestovní ruch v destinaci Kutná Hora.

V teoretické části bude čtenář seznámen se základními a klíčovými pojmy jako cestovní ruch, destinační kancelář apod., mimo jiné i základní informace o organizaci UNESCO.

V praktické části bude popsána samotná destinace Kutná Hora, genius loci, možnosti a předpoklady pro cestovní ruch v Kutné Hoře, především pak také přínos UNESCO pro region. Hlavní částí práce pak budou rozhovory s důležitými zástupci města v oblasti cestovního ruchu ohledně zhodnocení celkové situace cestovního ruchu v Kutné Hoře.

Cílem této bakalářské práce je zhodnotit současný stav cestovního ruchu v Kutné Hoře, analyzovat současné možnosti, nabídku a propagaci destinace, posoudit rozvoj cestovního ruchu v Kutné Hoře po jejím zapsání na Seznam UNESCO. Na základě zjištěných dat společně s daty získaných s řízených rozhovorů pak vyvodit závěry a možné návrhy pro posílení cestovního ruchu a jeho rozvoje v historické Kutné Hoře.

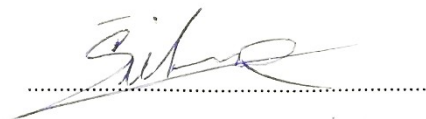
OSNOVA

1. Úvod
2. Cíl a metodika práce
3. Literární rešerše
4. Teoretická část - základní pojmy, definice, informační minimum
5. Praktická část - charakteristika lokality, předpoklady CR, SWOT analýza, rozhovory, zpracování a interpretace výsledků
6. Shrnutí výsledků
7. Závěr, návrhy a doporučení
8. Seznam zdrojů a literatury
9. Přílohy

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

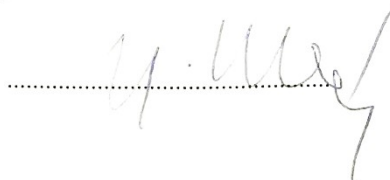
- [1] DUDÁK, Vladislav. Kutnohorský poutník, aneb, Kutnou Horou ze všech stran. Praha: Baset, 2004. Poutník (Baset). ISBN 80-7340-035-9.
- [2] JAŠÍKOVÁ V., TROUSIL M. Úvod do tvorby odborných prací. Hradec Králové, Gaudeamus, 2014. ISBN 978-80-7435-380-2
- [3] ZELENKA J., PÁSKOVÁ M. Výkladový slovník cestovního ruchu. Praha, Linde Praha 2012. ISBN 978-80-7201-880-2
- [4] Středočeský kraj: města a obce Středočeského kraje : tradice, historie, památky, turistika, současnost. Rožnov pod Radhoštěm: Proxima Bohemia, 2011. ISBN 978-80-904275-6-3.
- [5] PRŮVODCOVSKÁ SLUŽBA KUTNÁ HORA. Kutná Hora a okolí: tipy na výlet. Kutná Hora: Oddělení cestovního ruchu a marketingu Města Kutná Hora, 2016. ISBN 978-80-270-1213-8
- [6] NADACE KUTNÁ HORA - PAMÁTKA UNESCO. Nadace Kutná Hora - památka UNESCO: 1997-2017. Kutná Hora: Nadace Kutná Hora - památka UNESCO, 2017. ISBN 978-80-906297-1-4

Podpis studenta:

Datum: 23.3.2018

Podpis vedoucího práce:

Datum: 23.3.2018